Naslov — Address:
"NOVA DOBA"
6117 St. Clair Ave.
Cleveland, Ohio.
(Tel. Randolph 3889)

NOVA DOBA

(NEW ERA)

Delo narave se kaže v njenih sadežih, delo članov J. S. K. Jednote pa v rasti in napredku organizacije.

URADNO GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE — OFFICIAL ORGAN OF THE SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION.

Entered As Second Class Matter April 15th, 1926, at The Post Office at Cleveland, O., Under The Act of March 3rd, 1870. — Acceptance for mailing at special rate of postage, provided for in Section 1103, Act of October 3rd, 1917, authorized March 18th, 1925.

NO. 45. — ŠTEV. 45. CLEVELAND, OHIO, WEDNESDAY, NOVEMBER 9TH, 1927. — SREDA, 9. NOVEMBRA, 1927. VOLUME III. — LETNIK III.

VESTI IZ CLEVELANDA

V soboto, to je 12. novembra zvečer, vršila se bo velika veselica v Slovenskem Domu na Holmes Ave., v Collinwoodu. Veselico priredi zveza clevelandskih društev J. S. K. Jednote.

♣

V petek 11. novembra se bo vršil sestanek upravnega in nadzornega odbora skupnih društev JSKJ pri sosestri Bokal, na 731 E. 157. St. Začetek točno ob 7:30 zvečer. Tako sporoča tajnik.

♣

Slovensko pevsko društvo Edinost, katerega pevovodja je sobrat Rud. Perdan, je v nedeljo 6. novembra, o priliki svoje petnajstletnice priredilo dobro uspeli koncert v Slovenskem Narodnem Domu. K pestrosti prireditve so pripomogli pevski zbori Lira, Zarja, Zorislava in Cvet, umetni plesi sestric Podgradec in ljubki samospevi Miss Perdanove.

♣

Ko gre list v tisk, še ni znano kateri so izvoljeni koncilijanom v mestno zbornico Clevelandsko.

Marshallova postava je, po nepobitnih poročilih, poražena z veliko večino, kar je kloba za Antisaloonsko ligo.

Mestni čarter najbrže ostane kot je bil dozdaj.

♣

V spremstvu sobrata Ant. Grdarja iz Collinwooda se je mudil pred par dnevi v uredništvu sobrat John Žigman, član Društva Bratska Sloga, št. 149 SNPJ v Cannonsburg, Pa. Na potu iz Chicaga, kjer se je mudil nekaj mesecev, proti Cannonsburgu, se je Mr. Žigman ustavil par dni v slovensko-ameriški metropoli, kjer ima menda vsak ameriški Slovenec kakšnega sorodnika, prijatelja ali ožjega rojaka.

♣

V sredo 2. novembra je slovenska hranilnica The International Building & Loan Association proslavila svojo desetletnico z lepo družabno prireditvijo, na katero so bili povabljeni uradničarji in prijatelji. Udeležba je bila nenavadno številna in pisana in je pokazala, da so lastniki te gospodarske ustanove rojaki vseh slojev. Za vse je bila pripravljena večerja, ki je bila vredna svojega imena in govore besede, in da ni manjkalo godbe, cvetja, petja in govoranc, prijetno je samo ob sebi. Vrsta govornikov je očrtala začetek in razvoj ustanove od različnih strani v mnogih podrobnostih. Najzanimivejše pa so bile številke, ki govorijo, da je hranilnica imela koncem leta 1917 $8,929,00 premoženja, deset let pozneje, to je 1. oktobra 1927 pa je znašalo njeno premoženje $1,700,004.00. To najbolj jasno kaže, da je hranilnica uživala in še uživa zaupanje med narodom in da naši ljudje znajo ceniti vrednost dobrih denarnih zavodov in vrednost varčevanja. Zelo prisrčen je bil pri tej priliki govor g. Ivana Zormana, ki je povedal, da se vrednost vsake narodnostne skupine ceni po moči in uspehih gospodarskih in kulturnih ustanov. Sam denar, brez kulture, ne prinese sreče nobenemu narodu, toda tudi dobrobitna kulturna ustanova ne more izhajati brez denarne podpore. Veseliti nas mora torej tak gospodarski in kulturni napredek med Jugoslovani te dežele. Narod, ki je gospodarsko trdno in kulturno na visoki stopi-

(Dalje na 2. strani)

LETALSKE ZANIMIVOSTI

Živimo v dobi letalstva in je logično, da si navadni zemljani pogosto stavimo številna tozadevna vprašanja, na katera ne vemo kje najti odgovora. Vsled tega so nedvomno zanimiva vprašanja, ki jih stavi mesečnik Popular Science, in na katera po vrsti odgovarja.

Zakaj se rep letala vleče po tleh, ko pristane in zakaj ni tam koles? — Ko letalo pristane, deluje rep, ki se vleče po tleh, kot zavora, da letalo prej obstane. Na repih nekaterih letal so pritrjene celo nekake kljuke, da uspešnejše zavirajo. Ko se prične letalo vzdigovati, je rep takoj od tal, da ne ovira vzleta.

Zakaj letala ne morejo pristati v gosti megli? — Letalo more pristati le ko leti s hitrostjo 50 do 100 milj na uro. Pri tej hitrosti bilo bi zelo nevarno pristati na prostoru, katerega letalec ne more videti, če ni morda pokrit s kamenjem ali drevjem.

Koliko so letala napredovala glede daljave poletov v štiriindvajsetih letih? — Prvi nepretrgani polet, ki ga je napravil Wright leta 1903 je znašal 852 čevljev. Nepretrgani polet Chamberlina leta 1927 je znašal 3,905 milj.

Ali služijo letala še za kakšno praktično porabo, razen za pošto in vojaščino? — Nedavno je bilo poročano, da se letala koristno vporabljajo za 156 različnih poslov; od teh jih je samo 32 vojaškega pomena. Letala z uspehom rabijo v trgovini, v poljedelstvu, v zasledovanju zločincev, v svrho znanstvenih raziskovanj itd.

Koliko stane letalo? — Veliki trimotorni Fokker monoplan, ki ga je rabil komander Byrd za prekooceanski polet, je stal $80,000. Lindberghov "Spirit of St. Louis" je stal $18,000. Chamberlinovo letalo "Bellanca" je stalo $25,000. Privatna letala se morejo kupiti od dva tisoč dolarjev naprej.

Ali se zamore navadno letalo (land plane) vzdigniti, ako pade v vodo? — Ne, letalo se hitro potopi, kajti ne more razviti dovolj hitrosti za vzlet, ker se krila vlečejo po vodi.

Kako se meri višina poleta? — Višino poleta označuje poseben zapečaten barometer. Kolikor višje se letalo vzdigne, toliko lažji je zračni pritisk, ka barometer avtomatično označa. Za nepretrgane polete rabijo posebne vrste barometre, ki tudi označijo, če je letalo medpotoma kje pristalo.

Ali bi mogla letala rabiti za gonilno silo paro, mesto gasolina? — Porabna bi bila v to svrho tudi para, toda voda za parne stroje bi zvišala težo opreme; letalci pa se žele odkrižati vsake nepotrebne otežitve. Vendar se neki iznajditelj v New Jersey bavi z izdelavo osem ton teškega letala za prekooceanski polet, katerega naj bi gnale parne turbine.

Ali so modernim letalom viharji nevarni? — Piloti modernih letal se boje samo najhujših viharjev in neviht; pa še tistim se zamoreja navadno izogniti. Največjo nevarnost predstavlja megla, kadar je treba pristati. Tej nevarnosti pa bo mogoče v okom priti z boljšimi instrumenti in boljšimi svetilniki.

Kaj je z letali, ki se morejo vzdigniti navpično v zrak? — Od leta 1924 pa do zdaj je zvezni patentni urad izdal že 23 patentov na "helicoptre," to je letala, ki se vzdigajo brez zaleta navpično v zrak.

NEKAJ O SMEHU

Znanstveniki, ki proučujejo vse mogoče pojave v naravi, samoumevno tudi smehu niso prizanesli. Smeh se v glavnem deli v dve vrsti. Prvi je glasen smeh, za katerega ima angleščina izraz laughter. Smeh, ki se ne izraža glasno, imenujemo smehljaj ali nasmeh, v angleščini: smile. Glasen smeh je, po izjavi znanega psihologa, profesorja Boltona glasen izraz našega zadovoljstva, če vidimo ali slišimo nekaj zabavnega ali šaljivega. Smehljaj pa navadno izraža zadovoljstvo, prijateljstvo in simpatijo.

Mnogi znanstveniki sodijo, in tudi profesor Bolton se strinja z njimi, da je smeh zelo zdravo gibanje telesa. Za glasen smeh je potrebno globoko dihanje, ki poživi obtok krvi in splošno razvedri človeka. Smehljaj je tihi izraz zadovoljstva, prijateljstva in simpatije, kar vse blagodejno vpliva na razpoloženje duše in telesa. Smeh ali smehljaj je tudi takorekoč nalezljiv in v kratkem času razširi svoj blagodejni vpliv na vso okolico.

Profesor Bolton trdi, da se smejijo tudi živali, toda le tiste, ki so zmožne simpatije. Smejejo se opice, psi, konji, morski psi, žabe in celo mačke. Opice in psi imajo na primer simpatije s svojimi ranjenimi tovariši in jim skušajo pomagati. Goveja živina se ne meni za usodo svojega ranjenega tovariša, in se tudi skoro nikoli ne smeji. Pes, ki spremlja svojega gospodarja, kaže z nasmehom svoje prijateljstvo in zadovoljstvo. Čemu se smeji žaba, ki ima sicer dovolj velika usta za to, profesor Bolton ne pove. Morda je videla svojo tovaršico, ki je skočila za muho, pa ji je izpodletelo in je čofnila v mlako. Tako se smejimo človeku, ki se na lepem prav nerodno prekucne.

Bivši profesor na harvardski univerzi, Boris Sidis, je dejal, da zmožnost smeha narašča v posamezniku kot v narodu kot kazalo drugega splošnega razvoja in napredka. V smehu najdemo simpatijo, ljubezen, prijateljstvo in sočutje.

Zato prijatelji, mladi in stari, ne varčujte s smehom in smehljaji. To bo koristilo duševno in telesno vam, ob enem pa bo blagodejno vplivalo na vso vašo okolico. Vpliv prisrčnega smeha je kot vpliv zlatih solnčnih žarkov, ki se vsujejo izza oblakov. Saj simbolično pravimo, da se smeje vse, kar je lepo in prijetno: smejejo se polnočne zvezde, smejejo se oči deteta ali lepe deklice, smeje se pomlad, smeje se zlato solnce, smeje se lepa pokrajina in smeje se celo vince v iskrečih čašah.

Pomagajmo našim bratom na štrajku, da ne bodo črtani radi neplačanja asesmentov. Vsi tozadevni prispevki naj se pošiljajo na glavni urad J. S. K. Jednote.

PREDSEDNIK NADZ. ODBORA J. S. K. J. UMRL

Iz Chicaga je dospelo brzojavno poročilo, da je sobrat Mohor Mladich, predsednik nadzornega odbora J. S. K. Jednote, umrl v torek 8. novembra opoldne.

MRAVLJE IN NJIH UNIČEVANJE

Zvezni entomologični urad, ki ima opraviti z najrazličnejšimi koristnimi in škodljivimi žuželkami, ima v svojih knjigah označenih 19 vrst hišnih mravelj. Te mravlje na en ali drugi način delajo neprilike v stanovanjskih hišah. Dvanajst vrst se jih je vtihotapilo na ladjah iz Evrope, pet vrst smo jih dobili iz tropične Amerike in samo dve vrsti imate domovinsko pravico v Zedinjenih Dravah. Dalje imamo v naših državah pet vrst poljskih in vrtnih mravelj ;od teh so štiri domačega pokolenja, ena vrsta se je pa priselila iz Evrope.

Mnogo se je že pisalo o modrosti, pridnosti in splošni inteligenci mravelj, ki so res vrlo zanimive živali. S stališča povprečnega človeka pa so mravlje vsiljivke, ki nam povzročajo le sitnost, škodo in neprilike.

Vrtne mravlje na primer imajo svojo "molzno živino", to je rastlinske uši, katere pozimi v gorkih mravljiščih pod zemljo varno prezimijo, pomladi pa jih peljejo na pašo na sočne rastlinske mladike. V zahvalo te uši izločujejo nekako sladko tekočino, katero mravlje slastno srkajo. Te uši zamoremo uničiti z raztopnino imenovano "nicotine sulphate", katere zmešamo eno kavino žličko v galoni vode. S to vodo dobro zmočimo ušive rastline in zajedalke bodo uničene. Ko bode uničene uči, izginile bodo tudi mravlje.

Gospodinjam delajo mnoge neprilik male rdeče mravlje, ki se včasi imenujejo tudi faraonske mravlje, ki rade prihajajo v jedilne shrambe. Ako najdemo njih gnezda, jih polijmo z gasolinom ali petrolejem, kar jih navadno uniči. Hotele in apartmente velikih mest rade obiskujejo takozvane "bedaste mravlje", ki so dobile to ime, ker drvijo okoli kakor brez smisla in v nekakih pretrganih skokih. Tudi "tatinska mravlja", ki ima domovinsko pravico v naših vzhodnih in severnih državah, dela sitnost in škodo v stanovanjskih hišah.

Druga domačinska mravlja se imenuje "carpenter ant". Ta je črno rujava ali črna in četrt do pol palca dolga in povzroča mnogo škode s tem, da izpodjedava lesene stebre ali podpore hiš in drugih stavb. Najboljša obramba proti te vrste mravljam je, da se stavbeni les, ki pride v dotiko z zemljo, prepoji s creosotom.

Mravlje privablja v hiše posebno kruh, sladko pecivo, kuhano meso, sladkor, sadje, sirup in druge sladke jestvine. Nekoliko se jih ubranimo s tem, da take jestvine shranjujemo v trdo zaprtih shrambah ali posodah in da vedno pospravimo vse drobtinice. Najboljši način, da se odkrižamo mravelj pa je, da uničimo njihova gnezda ali mravljišča. V vsaki lekarni lahko poceni kupimo prašek imenovan "sodium flouride", katerega potrosimo po mravljiščih in po vseh potih, katere rabijo mravlje. Ta prašek uniči vsako mravljo, ki pride z njim v dotiko. Mravlje, ki so se zatekle v kakšno omaro, najlažje polovimo s tem, da jim nastavimo male gobe, namočene v sladkorno vodo. Ko se mravlje nalezejo na gobe, pomečimo jih v krop.

ALI SE JE BATI LAKOTE?

Pesimisti nam že dolgo časa pojejo, da bo zemlja v doglednem času tako obljudena, da ne bo mogla več prerediti svojega preštevilnega prebivalstva. Optimisti pa jim ugovarjajo, da more zemlja prehraniti neprimerno večje prebivalstvo kot ga ima zdaj, ker je še milijone in milijone akrov rodovitnega sveta neobdelanega. Številna močvirja in puščave bo zamogla moderna znanost spremeniti v rodovitna polja, ko bo potreba zahtevala. Morja nam dalje nudijo skoro neizčrpno zalogo živil.

Dr. John M. Arthur na Thomsonovi instituciji za rastlinska raziskavanja trdi, da danes človeštvo porabi letno samo eno dvestotinko živil, ki jih rodi zemlja. Vse živali, velike in male skupaj pa porabijo šest dvestotink zemeljskega pridelka. Iz tega izhaja, da zemlja rodi nad 96 procentov več kot porabijo za življenje ljudje in živali.

V slučaju, da bi kakšna katastrofa uničila rastlinske pridelke, zamorejo kemisti izdelati vso potrebno hrano umetnim potom. Da tega ne delajo v veliki meri že zdaj, je vzrok dejstvo, da je rastlinska hrana neprimerno cenejša, kot bi bila umetno izdelana. Če bi postala rastlinska hrana dovolj redka in draga, da bi se umetno izdelovanje nadomestil za isto izplačalo, imeli bi na trgu kmalu dovolj umetnih jestvin.

Nemški kemist Haber je iznašel način, potom katerega more uspešno pridobivati iz zraka dušik ali nitrogen, ki je izvrstno "gnojilo" za različne poljske pridelke. V bližnji bodočnosti bomo torej morda vsa umetna gnojila za farme in vrte dobivali iz zraka.

Znanost je dozdaj uspešno rešila še skoro vse probleme, ki so bili velike važnosti za človeštvo, in bo nedvomno hodila po tej poti tudi v bodoče. V skoro vsaki veliki potrebi ali preizkušnji je znanstvo našlo odpomoč. Včasi je sicer padlo mnogo žrtev prej, toda končno je bila znanost zmagovalka.

—o—

Premogarski štrajk.

Premogarski štrajk v zapadni Pennsylvaniji in vzhodnem delu države Ohio še vedno traja. Premogarske družbe v pittsburškem okrožju bodo na podlagi sodnijskih prepovedi kmalu začele izganjati rudarje iz kompanijskih hiš. Vodstvo U. M. W. A. unije je zavzelo korake, da se za pregnane premogarje zgradijo barake. To se mestoma že vrši. Unijski premogarji ne odnehajo od svojih pravic in tako utegne štrajk še dolgo trajati.

V južnem Coloradu zavzema premogarski štrajk vedno večji obseg. Piketiranje ali postavljanje stavkovnih straž na cestah in prostorih obrata je prepovedano po coloradskem zakonu. Governer Adams je stavkarje opozoril na to postavo in isti so sklenili, da se ji bodo pokorili. Ob enem pa je governer štrajkarjem zajamčil, da jim ne bo prikrajšana svoboda govora in mirnega zborovanja, bodisi v dvoranah, bodisi na prostem. Štrajkarska zborovanja se torej zdaj vrše vsak dan, če le vreme dopušča, na prostem. Ta zborovanja baje dosegajo pri delavcih, ki se še niso odločili za štrajk, še boljše uspehe kot piketiranje.

IZ NAŠIH KRAJEV ONSTRAN MORJA

Dne 15. oktobra je v Ljubljani za vedno zatisnil oči najstarejši slovenski umetnik slikanja in ribištva, profesor Ivan Franke, star nad 86 let. Doma je bil v Poljanski dolini kakor Šubici, Zajc, Ažbe in ribič dr. Tavčar. Oče mu je bil finančni lovec iz Heba na Češkem, mati pa Košanova Micka iz Dobja. Iz ljubljanske gimnazije se je podal na slikarsko akademijo na Dunaj in potem v Benetke; od tam je odpotoval na Kitajsko. Pozneje je poučeval risanje na gimnaziji v Kranju. Opisal je najzanimivejše starine starih cerkvic v Sloveniji. Njegovih naravnih in nabožnih slik ima Slovenija mnogo.

Pokojni Franke je posebno ljubil Savo in njeno okolico. Mnogo je pisal o ribah in ribištvu v slovenskem, nemškem in angleškem jeziku, da so ga celo Američani pripoznali za prvovrstnega strokovnjaka. Domačemu ribištvu je mnogo koristil z ustanovitvijo vališč na Studencu pri Ljubljani, na Poljani pri Želimjah in v Bohinjski Bistrici.

—

Dne 16. oktobra je slavil svojo 70 letnico stari borec za učiteljske pravice, Luka Jelenc. V njem so bile nekako poosebljene vse težnje slovenskega učiteljstva za prosveto in moderno šolo.

Slavljenec je bil rojen v Dražgošah v Selski dolini.

—

Umrl je v Poljanski dolini domači slikar Tine Šubic, brat Janeza, Jurija, Pavla in Lojzeta, poslednji Štefanov sin, vnuk tistega Divjaka, ki ga je dr. Tavčar opisal kot del doline Brez vaškega slikarja in kiparja bi bile Tavčarjeve povesti iz loških hribov nepopolne. Dr. Tavčar je bil šolana poljanske korenina, Tine Šubic pa brez šolskih izpričeval, aristokrat Poljanske doline. Obdarjen z moško lepoto in močjo, s talentom odkritega prešernega smeha, z veseljem do življenja in srčno dobroto, ni imel sovražnika v soseski.

—

Gostilničar L. v Selih je radi nerednega plačevanja prenehal dajati delavcem v ciglarni Miller blago na kredit. Delavci so se nato maščevali s tem, da so mu v bližini hiše postavili en meter dolgo krsto s križem in z napisom "Puf je umrl" in "Naj počiva puf in L. v miru." Čudno krsto so najprvo opazili lovci, ki so šli mimo gostilne na lov. Obvestili so gostilničarja, ki je odstranil krsto s "pufom," ker za redne plačnike "puf" še vedno obstoji.

—

Nad vrati uradne sobe okrajnega ekonoma na okrajnem glavarstvu v Novem mestu je na-

(Dalje na 5. strani)

VSAK PO SVOJE

Ko se bo enkrat danes vzdignilo zaspano novembersko solnce izza sivih jesenskih pajčolanov, in se bo razkadil smrdljivi dim kampanjskega boja, videli bomo na bojnem polju z lovorjevimi venci okinčane zmagovalce in politične mrliče, oziroma bube. Marsikateri navidezni mrlič se bo namreč še zbudil, podal se v svoj wigwam in pričel brusiti britki meč za obračun v bodočnosti.

*

Mi gledalci ob strani pa se bomo čudili, koliko so zalegli naši križi in cifre, in najbrže se bomo mal' veselili, mal' pa ne, mal' jokali, mal' pa ne, mal' mišidušali, mal' pa ne, mal' ploskali, mal' pa ne.

*

Potem se bomo izgubili v zimska taborišča in premišljevali kakšno vzorno bitje lahko postane vsak kandidat, če se skuša iznebiti vseh napak, na katere so ga tako blagodušno opozorili njegovi nasprotniki, in če pri tem seveda tudi objokuje vse pregrehe, katere so napravili njegovi predniki do devetega kolena nazaj.

*

V tem bo na jesenskih vihrah prijezdil v deželo nepremagani in vedno veseli junak Martin, mi si bomo umili roke in se ob slovesnem zvonenju blestečih čaš pripravili na krščevanje najplemenitejšega sadu narave. Iz iskreče tekočine krščevalnih čaš se bo zopet nasmejala hčerka božja, Resnica, katere ni uničilo ali omadeževalo kampanjsko blato. Zopet nas bo objela pristna slovenska iskrenost in ljubezen do vsega lepega in dobrega, in morda bomo celo intonirali tisto Gregorčičevo: "Duhovi vinski, hvala vam tedaj! Napolni zopet kupe nam, točaj!"

*

Clevelandski člani J. S. K. Jednote se bomo pri tej priliki tudi zaobljubili, da gremo na romarsko pot v Slovenski Dom na Holmes Ave., ter prisostujemo martinovanju, ki se bo vršilo 12. novembra zvečer.

*

Od mehiške revolucije ni slišati ničesar druzega kot tihoto. Morda so jo preložili za toliko časa, da so imeli priliko slišati direndaj volitev v Zedinjenih Državah.

*

Nahajamo se v vrtincu debat, javnih debat, venbaciteljstva, obletnic, banketov in podobnih ljubeznjivosti. Vse kipi in se meša kot mlado vino v sodih. Pri tej priliki bi me zanimalo zvedeti ime postavodajalca, ki je določil, da se banket ne more vršiti brez pohanih čiken, čiken v omaki, čiken v ajmohtu in čiken "tako," brez kislih kumarc in kilometerskih govoranc. . .

(Dalje na 2. strani)

Naša rast!

Novovstanovljeno društvo "Collinwood Boosters," Cleveland, Ohio, sprejeto v jednoto dne 22. oktobra 1927. Pristopili so:

Rudolf Agnich, 28012; Frank Alich, 28013; Frances Baraga, 28014; William Cimperman, 28015; Mary Godic, 28016; James Kastelic, 28017; Anthony Klun, 28018; Alice Kolenc, 28019; Andrew Krainz, 28020; Mary Krainz, 28021; Anthony Laurich, 28022; John Laurich, 28023; Frances Mivsek, 28024; John Modic, 28025; Frank Rojc, 28026; John Rutar, 28027; Stanley Zupančič, 28028.

Joseph Pishler, gl. tajnik.

"Nova Doba"

GLASILO JUGOSLOVANSKE KATOLIŠKE JEDNOTE

Lastnina Jugoslovanske Katoliške Jednote.

IZHAJA VSAKO SREDO.

Cene oglasov po dogovoru

Naročnina za člane $0.72 letno; za nečlane $1.50, za inozemstvo $2.00

OFFICIAL ORGAN
of the
SOUTH SLAVONIC CATHOLIC UNION, Inc., Ely, Minn

Owned and Published by the South Slavonic Catholic Union, Inc.

ISSUED EVERY WEDNESDAY

Subscription for members $0.72 per year; non-members $1.50 per year

Advertising rates on agreement

Naslov za vse, kar se tiče lista:

NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave. Cleveland, O.

Volume III. 83 NO. 45.

IZPOZNAJMO SE MED SEBOJ!

Čim bolj se ljudje medsebojno izpoznajo, tem manj vzroka imajo navadno za mržnjo, nezaupanje in prepire. Kako brez vzroka so se včasi mrzili prebivalci dveh sosednih vasi, to smo imeli priliko večkrat videti v stari domovini. Še bolj mrzlo je bilo navadno razmerje med Kranjci, Štajerci, Primorci, Korošči, Gorenjci, Dolenjci itd. V splošnem pa je bila ta mržnja popolnoma brez podlage. To se najlepše vidi v tej deželi, kamor nas je usoda nanesla od vseh vetrov. Mesto, vas ali dolina, iz katere kdo prihaja, pride zelo malo v poštev. Da se le moremo pogovoriti med seboj, postanemo lahko prijatelji. Celo med pripadniki drugih narodov najdemo dobre prijatelje, kakor hitro se moremo pogovoriti in do dobra izpoznati medsebojno.

Dokler sosedov ne poznamo, pa naj bodo posamezniki ali večje skupine, smo kolikor toliko nezaupni proti njim. To je naravno in logično. Ko se medsebojno izpoznamo, izgine nezaupanje. Povsod najdemo med ljudmi nekaj slabega, pa tudi precej dobrega. Vsi imamo svoje napake, pa tudi svoje vrline. Popolni nismo in ne bomo, ker smo pač ljudje. Sicer si pa tudi popolnost predstavljamo na mnogo različnih načinov.

Nam povprečnim zemljanom ni dano, da bi mogli tuje narode izpoznati kot celoto, ker smo navadno preveč obloženi z delom za vsakdanji kruh. Imamo pa vendar prilike, da se nekoliko izpoznamo z večjimi in manjšimi skupinami naših lastnih rojakov. Marsikatera mržnja, marsikatero nezaupanje bi izginilo, če bi se potrudili izpoznati vsaj rojake v naselbini, kjer živimo. Dostikrat gojimo nezaupanje do te ali one osebe ali skupine oseb, ne da bi imeli pravi vzrok za to. Če bi to osebo ali skupino pobližje poznali, pronašli bi, da ni vzroka za mržnjo in življenje bi bilo lepše za vse. S tem seveda ni rečeno, da bi morali mešati in premlevati privatne zadeve posameznikov, ker to nam ne bo pridobilo prijateljev. Skušajmo pa pronajti, koliko si ta ali oni prizadeva dobrega storiti za človeštvo, za narod ali za ožjo skupino, v kateri se udejstvuje. Morda bomo pronašli, da ni uspešen, da ne rabi pravih potov in načinov, toda ima dober namen. In tak človek je vreden spoštovanja in prijateljstva, četudi hodi pota, ki so različna od naših. Če pa najdemo tuintam sebičneža, ki pozna le sebe in svoj žep in nikogar drugega, takega se bomo vedeli izogibati.

Kar velja glede medsebojnega izpoznavanja o skupinah, katerih ne obkrožajo točno določene meje, velja še v večji meri glede članstva J. S. K. Jednote, posebno tam, kjer je v eni naselbini razdeljeno na več društev. Za velike naselbine največkrat ne zadostuje eno samo društvo. Če je več društev, se delo bolj podrobno razdeli in agitacija je živahnejša. Mikavnost nekoliko lokalne samovlade se včasi zelo dobro izkaže; poleg tega pa imajo prospektivni člani priliko izbirati po okusu, po prijateljstvu in celo po krajih zborovanja.

V Clevelandu, ki je največja slovenska naselbina v Ameriki, ima J. S. K. Jednota devet društev, če namreč prištejemo še predmestje Euclid. Razume se, da so v milijonskem mestu ti člani precej na dolgo in široko raztreseni. Do letos so ta društva večinoma hodila le bolj svoja pota, in tisto malo skupnega delovanja, kar ga je bilo, je prišlo na redke čase. V preteklem poletju pa se je formirala zveza teh društev, in zastopniki teh se shajajo po potrebi na sejah, kjer ukrepajo o skupnih zadevah. Priznati je treba, da so člani in članice, ki zastopajo društva te zveze pokazali izredno navdušenje in agilnost in tudi prav lepe uspehe. Sešli so se, izpoznali se medsebojno in pronašli, da imajo vsi eno željo, en cilj: večjo J. S. K. Jednoto!

Lepe načrte imajo in izvedli jih bodo, če jih bo ostalo članstvo podpiralo moralno in — finančno! Oboje je neobhodno potrebno. Zato bo ta zveza clevelandskih društev J. S. K. Jednote priredila na Martinovo soboto, to je 12. novembra zvečer, veliko skupno veselico v Slovenskem Domu na Holmes Ave. Na tej veselici bomo imeli člani posameznih društev J. S. K. Jednote priliko izpoznati drug drugega in po možnosti pripomoči, da se v blagajni nabere nekoliko posvetnega mamona, ki je na vsak način potreben za uspešnost bodočega dela.

Člani in članice J. S. K. Jednote v Clevelandu ne pozabite večera 12. novembra! Ne gre se za kakšno posamezno društvo, ampak gre se za to, koliko more največja slovenska naselbina v Ameriki storiti za napredek J. S. K. Jednote!

IZ URADA GL. TAJNIKA

II. SEZNAM DAROV ZA ŠTRAJKARJE

Društvo sv. Alojzija, št. 13, Baggaley, Pa. $10.
Mr. John Fridel, Latrobe, Pa $1.00.
Brat, John Resnik, Hostetter Pa., $1.00.
Društvo sv. Alojzija, št. 18, Rock Springs, Wyo., $10.10.
Društvo sv. Štefana, št. 26, Pittsburgh, Pa., $25.00
Brat, John Ček, Cornwall, Pa., $1.00.
Društvo sv. Martina, št. 44, Barberton, Ohio, $10.00.

Skupaj	$58.10
Poprej izkazano	62.45
Skupaj dosedaj prejeto	$120.55

JOSEPH PISHLER,
glavni tajnik.

—o—

IZ URADA GLAVNEGA POROTNEGA ODBORA

Zadeva sobrata Johna Štrukela, člana društva sv. Feliksa, št. 101, Walsenburg, Colo., kateri si je zlomil hrbtenico v avtomobilski nesreči dne 16. julija, 1925. Društvo mu je nakazalo bolniško podporo do 10. julija, 1926 in potem mu je društvo ustavilo podporo, ker se je ponesrečil v pijanosti, in ker je bil večkrat pijan in vodil avtomobil. Sobrat Štrukel pa ni bil zadovoljen s sklepom društva in se je pritožil na glavni porotni odbor in ob enem tudi vprašal za odškodnino za zlomljeno hrbtenico. Ker po izjavi sobrata Štruklja ni dobil zdravniških listin pri društvu, mu jih je dal predsednik porotnega odbora, da jih je dal izpolniti zdravnikom, kateri so ga zdravili in kateri so izjavili, da ima v resnici zlomljen hrbet. Ko je porotni odbor poslal zdravniška spričevala društvu št. 101, ni hotelo društvo nič slišati ali razpravljati o tej zadevi. Sobrat Štrukel se je preselil v Elkhart, Ind., in je po nasvetu porotnega odbora bil še enkrat pregledan po dveh zdravnikih v Chicagu, Ill., pri kateri preiskavi je bil navzoč sobrat Mohor Mladich, predsednik nadzornega odbora J. S. K. Jednote. Ko je porotni odbor zopet poslal zdravniške nakazнice od zdravnikov iz Chicaga in ko se je predsednik porotnega odbora udeležil seje pri društvu št. 101 meseca avgusta, je društvo zavrglo vse, in ni nakazalo sobratu Štrukel odškodnine zato, ker je bil omenjeni sobrat pijan, ko se je ponesrečil, ko ga je peljal sobrat Joe Dolenc ob času nesreče in ker ni sobrat Štrukel vprašal društvo za odškodnino.

Po večjem dopisovanju in preiskavi je prišel glavni porotni odbor soglasno do zaključka in ovrgel sklep društva ter nakazal sobratu Štrukel odškodnine v znesku $800.

Zadeva sobrata Jos. A. Siglerja, člana društva sv. Jožefa, št. 52 v Mineral, Kans. Sobrat Jos. A. Sigler je prosil glavni porotni odbor, da se ga sprejme nazaj v Jednoto, ker je bil črtan zaradi neplačanja asesmenta. Sobrat Sigler je bil član društva št. 52 v Mineral, Kans., ali on je bival v Bulpitt, Ill., in ko je zvedel, da je društvo v Auburn, Ill., je pisal tajniku društva št. 52 za prestopni list in plačal asesment za dva meseca naprej. Tajnik mu je pisal, da nima prestoplih listov in kakor hitro jih dobi, mu ga bo poslal in to se je vleklo do meseca julija, 1927, ko je prišel sobrat Jos. A. Sigler in hotel plačati asesment pri tajniku društva, št. 52, pa je bil že črtan iz društva. Glavni porotni odbor je po večji preiskavi prišel soglasno do zaključka, da se sprejme sobrata Joseph A. Siglerja nazaj v društvo in jednoto, kakor starega člana, ako on plača ves zaostali dolg in ako hoče lahko prestopi k društvu št. 158, Auburn, Ill.

Zadeva sobrata Andy Syko, člana društva Ilirija, št. 145 v Rockingham. Pa. Sobrat Andy Syko si je v pretepu zlomil nogo in društvo mu ni hotelo nakazati podpore ali sobrat Andy Syko ni bil zadovoljen z društveno poroto in se je pritožil na glavni porotni odbor in izjavil, da je bil napaden ali takorekoč primoran od svojega prijatelja, da se je šel z njim metati. Po večji preiskavi in po več pričah, katere so bile zaprisežene po mirovnem sodniku (Justice of the Peace), je prišel glavni porotni odbor do zaključka soglasno, da se potrdi sklep društva in se ne plača sobratu Andy Syko nobene podpore.

Anton Hochevar, predsednik;
Leonard Slobodnik, Louis Rudman, Joseph Plautz, Frank Kačar, porotniki.

VSAK PO SVOJE

(Nadaljevanje iz 1. strani)

Botanika je bila že od nekdaj zame najbolj zanimiva veda in še danes je moj "hobby." Na podlagi teh študij sem sklepal, da je najdražja roža na svetu neke vrste orhideja, ki se prodaja komad po tisoč dolarjev ali več. Te dni pa sem čital v nekem listu, da so v newyorškem Republic gledališču kazali "Abie's Irish Rose" že 2327-krat. Vsega skupaj so jo kazali 17,600-krat in sicer na treh kontinentih. Gledalo jo je 11 milijonov ljudi, ki so plačali za to 22 milijonov dolarjev.

*

V Indianapolisu je odstopil župan Duval, ki je bil obsojen na zapor in denarno kazen radi korupcije. Pred odstopom je imenoval svojo ženo mestnim kontrolorjem, ki je v tej kapaciteti imenovala nadomestnim županom nekega Holmesa. Mestna zbornica je nastavila Claude Negleya in tako je imelo mesto dva župana. Sodnik Miller je odločil, da je Negley pravi župan do 8. novembra, ko bo ljudstvo volilo novega župana. Indiana dela z župani kot tista flaperica, o kateri pravi pesem: "Pa je drug pršov, mu je dala stou; pa je drug pršou, mu je vzela stou. . ."

*

V nekem ljubljanskem listu se hudujejo Dolenjci na direkcijo državnih železnic, da na dolenjski progi razmere niso več kranjske, niti balkanske, ampak še slabše kot turške. Vlakov je malo in tisti so tako nabasani, da jih morajo pred vsakim klancem razpoloviti in v dveh kosih vleči čez klanec. V Beogradu najbrže mislijo: ima vremena!

*

John T. Brady, ki je nedavno postavil spomenik našemu dičnemu pradedu Adamu, je izračunal, da je bil Adam "rojen" leta 4004 pred Kristom in sicer na dan 28. oktobra. Par dni po tem so bile najbrže zrele že tudi prve jabolke.

*

Francija ima v svoji Academie Francaise 40 "Nesmrtnikov," ki predstavljajo najodličnejše in najzaslužnejše može dežele. Plačevala je dozdaj tem "nesmrtnikom" po sto frankov mesečno. Te dni je bilo poročano v listih, da jim je plača zvišana na 300 frankov mesečno. Najbrže so brihtni Francozi prišli do prepričanja, da s sto franki mesečne plače, kar znaša nekako $4.00 ameriške veljave, nesmrtniki ne bi ostali dolgo nesmrtni.

*

Praznik premirja dne 11. novembra boste najlepše obhajali, če s primernimi ceremonijami krstite vaše poganske ljubljence v kleti. A.J.T.

—o—

PESEM MLADINE

Na nebu je dan, nad gorami je dan,
a zarjo zakriva nam jata vran. .
o, rada bi orle prevarila,
za solnce jih osleparila —
zaman:
sokoli in orli vedo, da je dan!
(Oton Župančič).

INDIJANSKO POLETJE

(A. J. T.)

Indijansko poletje je zelo lep letni čas, kadar se pojavi. Pa ga ni vsako leto na izpregled. Navadno poletje imamo vsako leto, pa če je že slabo ali dobro Indijanskega poletja pa ne pove nobena pratika, ampak pride samo od sebe, če pride. Začne se enkrat v pozni jeseni in konča kadarkoli. Včasi je indijanskega poletja samo nekaj dni, včasi nekaj tednov, včasi celo par mesecev. Nekoliko nočne slane indijanskemu poletju ne škodi, če so dnevi suhi in gorki.

Najlepši čar zgodnjega indijanskega poletja je drevesno listje, ki se preliva v neštevilnih nijansah vseh mogočih barv. Poleg bujno zelenih dreves stoje zlatorumena, dalje rudečkasta, kostanjevo rjava, škrlatno rdeča in tako naprej; saj ni mogoče najti izrazov za vse te barve Kadar je v naravi indijansko poletje, ne vidimo jesenskega umiranja, ampak samo nekako sladko uspavanje.

Nekega popoldneva začetkom novembra sem sedel na parobku v mestnem parku. Bukve in javorji so se bili že večinoma osuli, vrbe in platane so bile še živo zelene, topoli so bile potresene s trivoglatimi cekini. Najbolj demokratični so bili hrasti, kajti vsak je pripadal drugačni politični barvi; vse od sivorjave do škrlatno rudeče. Pa se je kakor v sanjah lahno odločil žarnorudeči list s hrastove vejice in se počasi, kakor metuljček prizibal v sočno zeleno jesensko travo. Tam bo spal in si odpočival zaspani gizdalin. Zlatocveteči regrat mu je luč držal in zapozneli muren mu je čričkal uspavanko.

Letošnja jesen je bila nenavadno lepa in gorka. Začetkom septembra smo se bali, da se bo čmeril in kisal, kakor lansko leto. Pa nas je iznenadil s krasnim in gorkim vremenom; oktober ga je hotel pa še prekositi. Proti koncu oktobra smo skoro vzdihovali po pénzijoniranih slamnikih; saj je toplomer neko popoldne priplezal do 86 stopinj. Brez vseh vidnih znakov se je jesen spremenila v tipično indijansko poletje. V noči od 31. oktobra na 1. november je bliskalo in grmelo in padal je gorak dež, kakor o Kresu. Drugo jutro se nam je smejalo mlado solnce, kakor v maju.

Neki dan začetkom novembra sem obiskal Shakespearejev vrtič v mestnem parku. To je lep košček sveta, kjer so posajena drevesa iz različnih delov sveta, rastline z grobov ali iz rojstnih krajev pesnikov, pisateljev in drugih odličnih oseb. Nekatera drevesa so posadili sloveči pisatelji, pesniki, igralci itd. A kar me je ta dan najbolj presenetilo sta bili dve japonski črešnji, posuti z belim cvetjem. Ta drevesa običajno cveto le pomladi, kot navadne črešnje. Letos pa so se okitila s cvetjem tudi na čast indijanskemu poletju. Videl sem dalje cvetečo japonsko kutno, ki normalno cvete v aprilu ali maju. Ko sem še nekaj časa stikal okoli, opazil sem na prisolnčni gredici par cvetečih vijolic in nekoliko proč cveteče trobentice.

Nasad vrtnic v Wade parku, tam blizu muzeja je bil prve dni novembra še prav obilno potresen z duhtečim rožnim cvetjem Klobuk doli pred našo "Beautiful Ohio," kadar jo objema slavno indijansko poletje! Ali nam je narava letos poslala košček večne južnocalifornijske pomladi? Ej, da bi jo le, in da bi je ne zmanjkalo vsaj do Božiča!

(Pripis: Z žalostnim srcem naznanjam, da jo je že zmanjkalo — tužna ji majka!)

—o—

Zdravljenje nahoda.

V Lyonsu, Francija, baje dosega lepe uspehe v zdravljenju nahoda dr. H. Bordier. Zdravi to nadlogo z električnim razgrevanjem nosne votline.

Jugoslovanska Katol. Jednota
Ustanovljena l. 1893 Inkorporirana l. 1901

GLAVNI URAD V ELY, MINN.

Glavni odborniki:

Predsednik: ANTON ZBAŠNIK, 4905 Butler St., Pittsbugrh, Pa.
Podpredsednik: LOUIS BALANT, 1808 East 32nd St., Lorain, O.
Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minnesota.
Blagajnik: LOUIS CHAMPA, Box 981, Ely, Minn.
Blagajnik neizplačanih smrtnin: JOHN MOVERN, 412—12th Ave., Duluth, Minnesota.
Vrhovni zdravnik: Dr. JOS. V. GRAHEK, 303 American State Bank Bldg., 600 Grant Street at Sixth Ave., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

Predsednik: MOHOR MLADICH, 1334 W. 18th St., Chicago, Ill.
1. nadzornik: FRANK ŠKRABEC, 2418 So. 12th St., Omaha, Neb.
2. nadzornik: JOSEPH A. MERTEL, Box 1107, Ely, Minn.

Porotni odbor:

Predsednik: ANTON KOCHEVAR, 1208 Berwind Ave., Pueblo, Colo.
1. porotnik: LEONARD SLABODNIK, Box 480, Ely, Minn.
2 porotnik: LOUIS RUDMAN, 1013 Hartley Rd., Cleveland, O.
3. porotnik: JOSEPH PLAUTZ, 432—7th St., Calumet, Mich.
4. porotnik: FRANK KAČAR, 1231 Addison Rd., Cleveland, O.

Jednotino uradno glasilo:
NOVA DOBA, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, O.
Urednik in upravnik: A. J. TERBOVEC.

Vse stvari tikajoče se uradnih zadev kakor tudi denarne pošiljatve naj se pošiljajo na glavnega tajnika. Vse pritožbe naj se pošilja na predsednika porotnega odbora. Prošnje za sprejem novih članov in bolniške spričevala naj se pošilja na vrhovnega zdravnika.

Dopisi, društvena naznanila, oglasi, naročnina nečlanov in izpremembe naslovov naj se pošiljajo na: Nova Doba, 6117 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

Jugoslovanska Katoliška Jednota se priporoča vsem Jugoslovanom za obilen pristop. Kdor želi postati član te organizacije, naj se zglasi tajniku bližnjega društva JSKJ. Za ustanovitev novih društev se obrnite na gl. tajnika. Novo društvo se lahko ustanovi z 8 člani in članicami.

KMEČKA PRATIKA

Sveti Matija pogladil si brado je sivo,
z živim očesom zagledal se v sneg je in zimo,
pljunil si v roke, mogočno zavzdignil sekiro,
mahnil po ledu: "Ej čas je že, pa ga razbijmo!"

Jurij na čilem konjičku za njim se prismeje,
poln zadovoljnosti tihe si roke pomane:
"Bog ti obilo daj sreče, o brate Matija,
jaz pa bom z novim zelenjem pregrnil poljane!"

Pa ju pozdravi Krstnik z dobrodušnim nasmehom:
"Jaz pa potresel zelenje z žarečim bom makom,
nageljnov, rož po vrtovih bogato natrosil,
svetle grmade zažigal z večernim bom mrakom!"

"Hiti, moj dragi Krstnik, mene strašno že zebe!"
v dalji prikaže veseli obraz se Martina:
goska se ziblje pred njim z gugajočim korakom,
on pa zakriva pod plaščem majoliko vina!

(France Zbašnik)

—o—

VESTI IZ CLEVELANDA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

nji, bo spoštovan od drugorodcev in bo najbližji sreči, ki si jo vsi želimo.

*

Umrli so v Clevelandu:

Louis Bizjak, 54 let star, doma iz vasi Mali Otok pri Postojni. Zapušča soprogo in devet otrok. Pokojnik je bil član društva št. 1 S. D. Z.

Joseph Mačerol, doma iz vasi Podganja pri Žužemberku. V tej deželi je bival 40 let, torej je bil eden naših pijonirjev. Zapušča soprogo, dva sina in dve hčeri.

—o—

IZ URADA GL. TAJNIKA

RAZPIS IZREDNEGA ASESMENTA V RAZREDU ZA $3.00 DNEVNE BOLNIŠKE PODPORE

Ker se primanjkljaj v razredu za $3.00 dnevne bolniške podpore vedno veča, je glavni odbor sklenil, da se razpiše izredni asesment po $3.00 na mesec in sicer za nedoločen čas; na vse člane ki so zavarovani v razredu za $3.00 dnevne bolniške podpore. Prvi izredni asesment se mora plačati v mesecu septembru.

Vsi člani, ki niso zavarovani v razredu za $3.00 dnevne bolniške podpore so izvzeti od izrednega asesmenta.

Z bratskim pozdravom,
JOSEPH PISHLER, gl. taj.

NE POZABITE NAGRAD!

Glavni odbor J. S. K. Jednote je na svoji letni seji meseca januarja določil za leto 1927 najagilnejšim društvom sledeče nagrade:

Prva nagrada, pisalni stroj.

Druga nagrada, žepna možka ura, pokrovi garantirani 20 let.

Tretja nagrada, zap[illegible] ženska ura, pokrovi gara[illegible] ni 20 let.

Četrta nagrada, usnjat[illegible] ni kovček.

Peta nagrada, zlat pr[illegible] jednotinim znakom.

Šesta nagrada, usnjati [illegible] za knjige.

Sedma nagrada, za[illegible] gumbi z znakom jednote.

Osma nagrada, zlat[illegible] (samopojnik) in svi[illegible] znakom jednote.

Deveta nagrada, zlat[illegible] (samopojnik) in svi[illegible] znakom jednote.

Deseta nagrada, zlat[illegible] (samopojnik) in svi[illegible] znakom jednote.

Društva imajo še ved[illegible] volj časa, da si pri[illegible] katero omenjenih nagrad [illegible] katera društva so že [illegible] na delu, a prepozno že [illegible] nobeno. Nagrade bodo [illegible] nile častna odlikovanja [illegible] ništva, ki si jih bodo pri[illegible]

—o—

Čuvajte se sleparjev

Člani JSKJ naj opozor[illegible] jake svojega okoliša, da [illegible] organizator ne sme spre[illegible] pristopnine ali asesmen[illegible] novih kandidatov, razen [illegible] organizator ob enem tajni[illegible] štva. To je določeno v pr[illegible] člen XIX., točka 2. "Pro[illegible] poroča, da je nedavno no[illegible] par nabiral nove člane za [illegible] v okolici mesta Portland[illegible] gon. Obljuboval jim je [illegible] podpore in smrtnine pro[illegible] kim asesmentom in pri t[illegible] biral po $10 pristopnine o[illegible] kega. Baje je na ta nač[illegible] ljufal rojake za približno [illegible]

—o—

Lep kos železa

Iz Bostona je bil poslan [illegible] Angeles železni dimnik v [illegible] kosu, tehtajoč skoro [illegible] Ležal je na treh železniških [illegible] zovih in dotični vlak je [illegible] potovati po izbranih p[illegible] kjer ni prevelikih ovinkov.

IZ URADA GL. TAJNIKA

POROČILO UMRLIH ČLANOV IN ČLANIC, KOJIH POSMRTNINE SO BILE NAKAZANE TEKOM OKTOBRA, 1927.

Umrli brat, Joseph Virant cert. št. 13701, član društva sv. Alojzija, št. 6, Lorain, O. Umrl dne 11. avgusta, 1927. Vzrok smrti: izrastek na možganih. Zavarovan je bil za $1,000. Sprejet v jednoto dne 21. oktobra, 1910.

Umrla sestra, Eva Rozman, cert. št. 9412, članica društva sv. Janeza Krstnika, št. 37, Cleveland, O. Umrla 4. julija, 1927. Vzrok smrti: srčna bolezen. Zavarovana je bila za $1000. Sprejeta v jednoto dne 1. decembra, 1906.

Umrla sestra, Mary Jamnik, cert. št. 23317, članica društva Marije Pomagaj, št. 42, Pueblo, Colo. Umrla dne 15. septembra, 1927. Vzrok smrti: kriminalna operacija. Zavarovana je bila za $1,000. Sprejeta v jednoto dne 29. oktobra, 1923.

Umrli brat, Joseph Lovrina, cert. št. 2540, član društva sv. Florijana, št. 64, South Range, Mich. Umrl dne 11. avgusta, 1927. Vzrok smrti: izrastek na možganih. Zavarovan je bil za $1,000. Sprejet v jednoto 29 februarja, 1906.

Umrli brat, Gregor Zobetz, cert. št. 1329, član društva sv. Rafaela, št. 88, Roundup, Mont. Umrl dne 2. oktobra, 1927. Vzrok smrti: srčna bolezen. Zavarovan je bil za $1,000. Sprejet v jednoto dne 7. marca, 1909.

Umrla sestra, Terezija Domenickini, cert. št. 21111, članica društva sv. Frančiška, št. 122, Homer City, Pa. Umrla dne 3. oktobra, 1927. Vzrok smrti: plučnica. Zavarovana je bila za $1,000. Sprejeta v jednoto dne 28. februarja, 1921.

Umrla sestra, Antonia Burcar, cert. št. 8265, članica društva Triglav, št. 144, Detroit, Mich. Umrla dne 30. septembra, 1927. Vzrok smrti: rak. Zavarovana je bila za $500. Sprejeta v jednoto dne 1. januarja, 1906.

Umrla sestra, Mary Spitzel, cert. št. 16392, članica društva Vitezi sv. Jurija, št. 49, Kansas City, Kans. Umrla dne 26. julija, 1927. Vzrok smrti: operacija na golši. Zavarovana je bila za $1,000. Sprejeta v jednoto dne 24. marca, 1913.

Tekom meseca oktobra se je izplačalo v podporah kakor sledi:

Za posmrtnine čl.	$ 7,000.00
Za bolniško podporo, operacije in odškodnine	12,230.00
Za izredno podporo iz sklada onemoglih	148.96
Skupaj	$19,378.96

Joseph Pishler, glavni tajnik.

RAČUN MED DRUŠTVI IN JEDNOTO
(ODRASLI ODDELEK)
Za mesec oktober, 1927

Št.	Dohodki	Izdatki
1	$ 888.14	$ 353.00
2	615.43	60.00
3	154.80	21.00
4	150.77	44.00
5	235.53	98.00
6	573.44	1,015.00
7	511.76	441.50
8	160.08	29.50
9	276.80	74.17
10	105.31	
11	64.12	30.00
12	330.06	206.50
13	301.22	101.50
14	460.21	134.50
15	415.38	219.00
16	392.36	
17		121.50
18	475.82	257.00
19	671.28	110.00
20	116.20	15.00
21	109.29	346.00
22	224.14	169.00
23	605.98	196.50
24	279.82	71.00
25	82.18	33.00
26	308.49	48.00
27	202.68	142.00
28		
29		
30		
31		
32		
33		
34		
35		
36	723.91	84.00
37	1,126.61	635.00
39	415.89	446.83
40	351.52	220.00
41	91.83	
42	290.79	1,021.24
43	128.10	15.00
44	393.65	138.00
45	510.40	573.00
47	141.86	24.50
49	280.67	1,075.00
50	161.74	
51	40.54	
52	63.69	14.00
53	304.47	18.00
54	101.70	
55	193.35	181.00
57	239.77	150.00
58	179.59	
60	99.04	
61	187.08	67.00
64	33.87	1,035.00
66	410.94	113.50
68	132.05	
69	83.08	14.00
70	341.69	14.00
71	480.10	164.50
72	45.90	
75	162.12	33.50
76	83.94	
77	200.90	28.00
78	196.86	
79	30.36	
81	99.79	95.00
82	185.32	50.00
83	77.49	141.00
84	130.92	81.00
85	253.89	647.00
86	98.44	
87	121.56	
88	147.32	1,105.00
89	180.22	55.00
90	57.10	
92	141.79	
94	376.41	
99	150.46	
101	143.33	84.00
103	260.69	30.00
104	141.47	47.00
105	194.11	228.00
106	148.93	266.00
107		
108	161.47	220.00
109	157.48	138.00
110	197.41	
111	116.94	
112	95.84	17.00
114	387.48	56.00
116	125.05	22.00
117	52.29	
118	88.25	494.00
119	53.37	
120	280.75	37.00
121	42.37	38.50
122	326.14	1,327.00
123	68.93	72.00
124	98.21	49.00
125	93.38	140.00
126	74.50	14.00
127	33.58	
128	210.71	89.00
129	188.28	37.00
130	43.26	28.00
131	117.21	76.00
132	242.51	48.00
133	190.10	65.00
134	86.74	28.00
135		60.00
136	107.58	23.00
137	194.24	35.00
138	121.44	19.00
139	76.33	
140	148.19	106.00
141	79.27	205.00
142		164.50
143	127.11	131.00
144	213.17	543.00
145	156.74	
146	65.82	98.00
147	49.21	116.00
148	76.18	96.00
149	240.15	98.50
150	144.73	25.72
151	86.56	
152	98.12	42.00
153	17.24	61.00
154	233.75	138.00
155	42.78	
156	49.24	
157	37.62	
158	89.13	48.00
159	93.92	38.00
160	115.74	34.00
161	24.30	42.00
162	162.09	30.00
163	91.15	15.00
164	47.79	51.00
165	65.43	
166	101.62	316.00
167	63.29	22.00
168	73.29	143.00
169	45.36	
170	18.18	
171	331.30	359.00
172	44.66	12.00
173	60.99	
174	94.34	42.00
175	52.14	
176	138.59	24.00
177	38.39	
178	32.47	15.00
179	55.76	
180	95.87	
181	37.18	
182	35.23	
183	52.80	
184	33.89	
185	33.23	
186		
187	14.86	
188	29.86	
50 za sept.	158.60	
107	89.04	
142	32.46	
151	70.28	
174	94.34	42.00
175	52.14	
176	138.59	24.00
177	38.39	
178	32.47	15.00
179	55.76	
180	95.87	
181	37.18	
182	35.23	
183	52.80	
184	33.89	
185	33.23	
186		
187	14.86	
188	29.86	
50 za sept.	158.60	
107	89.04	
142	32.46	
151	70.28	
124	3.30	
125	2.20	
126	4.50	
127	.60	
128	3.45	
129	9.90	
130	3.30	
131	2.25	
132	9.30	
133	2.40	
134	4.50	
135		
136	6.30	
137	4.20	
138	3.45	
139	.90	
140	3.15	
141	1.20	
142		
143	2.25	
144	2.10	
145	3.00	
146	1.05	
147	1.50	
148	1.80	
149	9.60	
150	3.75	
151	.75	
152	2.10	
153	.15	
154	4.05	
155	1.05	
156		
157	.45	
159	3.30	
160	5.85	
161	1.35	
162	5.85	
163	1.35	
164	.60	
165	2.40	
166	6.25	
167	1.95	
168	1.95	
169	1.50	
170	.60	
171	5.70	
172	1.05	
173	.90	
174	3.90	
175	.60	
176	2.70	
177	.60	
178	.75	
179	.60	
180	.30	
182	1.50	
183	.90	
185	.30	
188	.15	
50 za sept.	1.80	
107	.45	
142	2.25	
151	.75	
94	17.25	$450.00
Skupaj	$946.25	$450.00

Joseph Pishler, glavni tajnik.

PREMEMBE V ČLANSTVU ODRASLEGA ODDELKA ZA MESEC OKTOBER 1927

Dr. št. 1.—Pristopili: Steve Preshiren 28056, Frank Tekavetz, 28057; Mary Fink, 28058; Anna Mayerle, 28059; Victor Novak 28055, John Lobe, 27954, Matt Stariha 28065. Suspendirani: John Agnich 25454, John Stepan 21564.

Dr. št. 2.—Pristopili: Louis Ravnikar 27973, Josephine Ravnikar 27974, Frank Celesnik 27972, Frank Praznik 27988, John Push 27985, Tony Kozar 27986, Luka Verhovnik 27987, Jennie Kolenz 27955, Christine Lobe 28040. Premenil zavarovalnino iz $500 na $1000: Louis Kastelic 24928.

Dr. št. 3.—Umrl: Frank Jeruc 586.

Dr. št. 5.—Pristopila: Julia Morin 28060.

Dr. št. 11.—Pristopili Mike Lehotyak 27956, Helen Sutej 28029.

Dr. št. 12. — Suspendiran: Adolf Simoncic 22860.

Dr. št. 16.—Pristopila: Milica Povich. Suspendiran: George Nemanic 24458.

Dr. št. 18.—Zopet sprejet: Joseph Notar 25681. Prestopil k dr. št. 28: Peter Oman 6268.

Dr. št. 20.—Pristopili: John J. Germ 27975, Angela E. Yuhant 28066. Zopet sprejeti: Jos. H. Brula 21906, Anton Brule 26060. Prestopil k dr. št. 151: Matt Pechavar B153.

Dr. št. 25. — Pristopili: Frank Primozich 27957, Johana Kucler 28069, Anton Pechar 28070.

Dr. št. 26. — Pristopili: Frank J. Arch, M. D. 27992, John Bolte 27990, Mary Kovacic, 27991, Tony R. Kursar 28030, Zvonko Salamunac, 27989. Zopet sprejeta: Louise Pugne 22538. Suspendirani: Helena Kristich 24616, Jerry Mivsek 27791. Premenil zavarovalnino iz $1000 na $500: Joseph Klobcar 23560.

Dr. št. 27. — Suspendiran: Sam Vjesti 25542.

Dr. št. 29.—Pristopil: Frank Progar 28035.

Dr. št. 30.— Suspendirani: Joseph Stephan 19456, Joseph Stariha 25830.

Dr. št. 31.— Pristopili Alfred Sherman 27993, Steve Novak 27994.

Dr. št. 33.—Pristopila: Jennie Snoznik 28041. Zopet sprejeti: Andrej Snoznik 3431, Andrej Snoznik Jr. 24195, Ivana Snoznik 10697, Frank Snoznik B11.

Dr. št. 35. — Suspendiran: Anton Zgonc 4268.

Dr. št. 36.—Pristopili: Cecelia Tursich 28031, Frank Kobal 28032, Angeline Skufca 27958. Suspendiran: Anton Drenik 23704.

Dr. št. 37.— Pristopil: Joseph Brne, 28005. Zopet sprejeti: Frank Podlipec 7904, Anton Zigman 17794, Angelo Vogrig 21835. Prestopil k dr. št. 30: Louis Nosan 16966.

Dr. št. 39.—Pristopila: Dragica Tomljanovic 28071.

Dr. št. 42.— Pristopili: Josephine Strauss 28007, Edward Prijatel 28006.

Dr. št. 43.—Pristopil: Stanley Simc 27959.

Dr. št. 44.—Pristopili: Mary Platner 28042, Rose J. Lautar 28043, Angela Penko 28044, Matija Zakrajsek 28045, Anton Misic 28046, Frances Poje 28047. Premenil zavarovalnino iz $250 na $1000: John Cerne 21757.

Dr. št. 45.—Pristopili: Mary Ule 27979, Anna Gazvoda 27977, Stanko Ule 27980, Louis Matelko 27978, Frank Gazvoda 27976. Prestopil k dr. št. 166: Frank Stroj 3874. Premenil zavarovalnino iz $500 na $1000: Albert Mervar 27345. Premenila zavarovalnino iz $1000 na $1500: Josefa Barboric 19412.

Dr. št. 49. — Suspendiran: Edward J. Spehar 19709.

Dr. št. 50.— Suspendirani: George Schutte 20000, Katarina Schutte 17107.

Dr. št. 52.—Pristopila: Mary Praprotnik 27960.

Dr. št. 54.— Premenila zavarovalnino iz $1500 na $500: Louise Bizal 19418.

Dr. št. 55. — Prestopila k dr. št. 174: Mary Popovich 26892.

Dr. št. 57.—Pristopil: John Kohosek 27995.

Dr. št. 61.—Pristopila: Edna Lukanich 28036. Suspendiran: Howard Fisher 26936.

Dr. št. 64.—Pristopil: Matt Kroll 27996.

Dr. št. 66.—Pristopili: Anton Pirc 27997, Frank Skul Jr. 27998, Rose Krall 28003, John Dragovan 28004.

Dr. št. 68.—Pristopil: Martin Plevel 27961.

Dr. št. 69.—Prestopili: k dr. št. 187: Anton Stucin 6144, Frank Pozenel 3190.

Dr. št. 70.— Pristopili: Joseph Lukanich 28061, Joseph Petek 28062.

Dr. št. 71.—Zopet sprejet: John Velkaverh 17502.

Dr. št. 76. — Suspendiran: Frank Pavlovcic 7601.

Dr. št. 77.—Pristopila: Dorothy Flanick 28048.

Dr. št. 83. — Suspendiran: Dan Goich 25666. Črtan: Joe Zivkovich 25472.

Dr. št. 84.—Pristopil: John Mareen 27962. Suspendirani: Amalia Tomsich 13038, Dick Balaich B92.

Dr. št. 85.—Pristopil: John J. Turk 28049.

Dr. št. 86.—Premenil zavarovalnino iz $250 na $1500: Mike Padjen 21411.

Dr. št. 88.— Umrl: Gregor Zobec 1329.

Dr. št. 94.—Pristopila: Julia Turpin 28008. Suspendiran: Joe Bartol 27487.

Dr. št. 101.—Zopet sprejeta: Smilena Bokan 20019. Umrl: Tony Kos,, 26734. Suspendiran: John Strukel 24103.

Dr. št. 103.—Pristopile: Mary Cerne 28063, Jennie Gorjup 27067. Suspendirani: Mary Barba 21356, Polona Cvelbar 21719, Josephine Juratovac 26369, Anna Zivkovic 26965.

Dr. št. 104.—Prestopil k dr. št. 11: Frances Kastelec 21903.

Dr. št. 106.—Pristopila: Annie Zalar 27963.

Dr. št. 107.—Pristopil: Ernest Lepak 28072. Zopet sprejet: Peter Staudohar 13945.

Dr. št. 108. — Pristopili: Frank Glavic 27999, Stephanie E. Kikel 28033. Suspendirana: Mary Svesko 23150.

Dr. št. 110.—Zopet sprejeti: Aleks Kosir 15255, Alojzija Kosir 16301, Aleks Kosir 27326, Joe Mohar 24818.

Dr. št. 114.—Pristopili: Steve Smrekar 28037, John Petrich Jr. 28068. Zopet sprejet: John Urbas 18394.

Dr. št. 116. — Pristopile: Frances Previc 28050, Rosie Primozic 28051.

Dr. št. 120.—Suspendirana: Marie Boldine 21644.

Dr. št. 122.—Zopet sprejeti: John Kresho 19894, Katarina Kresho 20409, Mary Luchis 25117, Mildred Luchis 27503. Umrla: Terezija Domenickini 21111.

Dr. št. 124. — Pristopila: Christine Pohar 28064.

Dr. št. 125. —Suspendiran: John Polugnack 19260.

Dr. št. 128.—Zopet sprejeti: Math Gasperich 17529, Magdalena Gasperich 17685, John Bukovic 21942. Prestopili k dr. št. 54: John Lubina 22128, Mediljka Lubina 22127

Dr. št. 129.—Zopet sprejeta: Kristina Kaplan 22903 Suspendirana: Mary Carlson 21656.

Dr. št. 131.—Prestopili k dr. št. 168: Frank Ermenc 11411 Frances Ermenc 13599.

Dr. št. 132.—Pristopili: Joseph Korencic 27964, Anna Pajk 27965, Edward Cecelic 27966. Zopet sprejeti: Mike Gerdanc 22167, Filipina Gerdanc 22167, James Robic 23821; Anton Dolinar, 23467 Mary Petek 16230, Mary Skube 27211. Suspendirani: Anton Slapko 22072, Anna Slapko 22159, George Keliope 19287, Karolina Keliope 20259.

Dr .št. 133.—Pristopila: Jozefa Matzanich 27981. Suspendirana: Mary Finc 22088.

Dr. št. 135.—Suspendirani: Mirko Bogunovic 22789, Radivoj Lezajec 21325, Milan Bozic 23349.

Dr. št. 136. — Prestopili k dr. št. 185: Frances Osaben 21446, Anton Osaben 21445.

Dr .št. 138.—Zopet sprejeti: Frank Vranovic 23108, Sadie Vranovic 23154.

Dr. št. 140.—Prestopil k dr. št. 101: Joe Sinkovich 27897.

Dr. št. 142. — Pristopili: Matthew Radocaj B196, Joseph Vlastelich 28052, Lucille C. Vlastelich 28053. Zopet sprejeti: Sam Kosanovich 25281, Bude Vlaisaljevich 25890.

Dr. št. 143.—Suspendirana: Katarina Rihtarich 24838. Prestopil k dr. št. 37: Joseph Urankar 23914.

Dr. št. 144.—Pristopil: Steve Vencelov 27967. Umrla: Antonija Burcar 8265.

Dr. št. 145.—Zopet sprejeti: Mike Janko 25846, Chas. Prokop 26046.

Dr. št. 146. —Suspendiran: Frank Gorenc 24411.

Dr. št. 147.—Prestopili k dr. št. 168: Jacob Kocevar 24332 John Kocevar 25847.

Dr. št. 149.—Pristopil: Louis Hrast 28054. Umrla: Antonia Slanovich 25019.

Dr. št. 150. — Prestopila k dr. št. 137: Mary Marsic 26466.

Dr. št. 151.—Zopet sprejet: Mike Hemovich 26634.

Dr. št. 154.—Prestopil k dr. št. 108: Paul Kolesa 25175.

Dr. št. 158.—Pristopil: Karl Lulich 28000.

Dr. št. 160.—Zopet sprejeti: Joseph Magdalenc 26057, Angela Zadnik 25649.

Dr. št. 162.—Pristopili: Anna Sinkovic 28009, Mary G. Petchnick, 28038; Ed. Siskar, 28039. Suspendirani: Tony Lubinski 27332, Jenette Lubinski 27331.

Dr. št. 163.— Suspendiran: John Peternel 26183.

Dr. št. 164.—Pristopila: Marie F. Stampohar 27982.

Dr. št. 166.—Suspendirana: Pauline Behiraudt 27652. Pristopil k dr. št. 45: John Radez 26720.

Dr. št. 168.—Pristopila Mary Ogrinc 27968.

Dr. št. 169.— Suspendiran: Mike Lepchuck 26921.

Dr. št. 171.—Suspendirani: John Bukovscak 26375, Tony Mavrovich 26292, George Mavrovich 26835, Mary Mavrovich 26836, Dora Mavretich 26883, Mary Mavretich 27716, Tony Zaletel 26295, Anna Mavretich B101, John Zoretich B82.

Dr. št. 172.— Suspendiran: John Znidarsic 25573.

Dr. št. 173. — Pristopili: Frank Iskra 27969, Jennie Iskra 27970.

Dr. št. 177.—Črtana: Pauline Rubesa 27243.

Dr. št. 179. — Pristopili: Frank Surina 27971, Rose Plesivc 27983.

Dr. št. 180.—Suspendirane: Frances Merhar 27229, Mary Turk 27233. Pristopil: Jerry Brinovec B197. Zopet sprejeti: Martin Klopcic B134, Joseph Kadunc B152.

Dr. št. 184. — Pristopili: Axel Arola 28002, Stanley Push 28011, Louis Push 28010, Anna Rozman 28001.

Dr. št. 185.—Pristopil: Nick Mahovich 27984.

Dr. št. 186 — Suspendirani: Rudolf Gersin 27865, Anton Gersin 27866, Frank J. Kausek 27867, Joe Kausek 27868, Christ Mandel 27871, Joe Nanyokas 27872, Frank Zibert 27879.

Joseph Pishler, gl .tajnik.

Znamenita križanja.

Pred kratkim so kazali v londonskem zverinjaku žival, katere oče je lev in mati tigra. Žival je lepa in združuje v sebi lastnosti obeh roditeljev. Angleški listi poročajo dalje o raznovrstnem križanju, ki se je izvršilo z uspehom. S križanjem psov in volkov se je doseglo one neutrudljive in silno močne smučarske pse, ki so za ekspedicijo v polarskem ozemlju Kanade tako velike važnosti. V vzhodni Afriki so križali ponyja s cebro in razvila se je nova žival, ki se imenuje cebrula. Ta žival je zelo močna in vztrajna, hitra in vzdržuje vsako podnebje lažje kakor pa konj ali mula. V Kanadi so križali divjega bivola z domačo kravo in dosegla se je izredno za delo sposobna žival, katere meso je izborno. Lisica, ki je bila privedena v Avstralijo v svrho uničevanja zajcev, se je skrižala z divjim psom, dingom, iz česar je nastala zelo nevarna žival, ki napada ovčje črede in imajo farmarji sedaj žnjo več dela kakor z dingom. Slednjič se je dingo skrižal z dogo in sedaj je po vsej Avstraliji prepolno divjih psov.

Člani J. S. K. Jednote v Clevelandu, rezervirajte si večer 12. novembra za veselico skupnih društev JSKJ v Slovenskem Domu v Collinwoodu!

DOPISI.

Chicago, Ill.

KONVENCIJA STAVBINSKIH IN POSOJILNIH DRUŠTEV DRŽAVE ILLINOIS.

Dne 11,, 12. in 13. oktobra t. l. se je vršila v prijaznem mestecu Oak Park, Ill. poleg Chicage 48. konvencija stavbinskih in posojilnih društev v državi Illinois. Te konvencije se je udeležilo 426 delegatov in 92 gostov, ki so zastopali 926 stavbinskih in posojilnih društev, katerih skupno premoženje je znašalo ob zaključku leta 1926 $335.509.300.71.

V okraju Cook, kjer se nahaja tudi mesto Chicago, Ill. je 440 stavbinskih in posojilnih društev, v ostalih okrajih države Illinois pa 486.

Te konvencije so se udeležili poleg illinojskih tudi zastopniki stavbinskih in posojilnih društev, iz drugih držav.

Ti so dali konvenciji splošna in zanimiva poročila o delovanju teh gospodarskih ustanov širom Zdr. držav, iz katerih posnemamo sledeče: Vseh stavbinskih in posojilnih društev v Ameriki je 12.626, ki imajo 10,665,705 članov in imajo $6.334,-103,807 premoženja. V teku leta se je imovina stavbinskih in posojilnih društev pomnožila za približno 15%, na članstvu pa za 8%. Percentualno je v Zdr. državah 10% ljudstva, ki pripada stavbinskim in posojilnim društvom. Prvo stavbinsko in posojilno društvo v Združenih državah se je ustanovilo pred 96 leti v Philadelphia, Pa., leta 1831, in od tedaj naprej se neumorno deluje na tem polju.

Potom te gospodarske ustanove je omogočeno delavskemu ljudstvu, da si z malimi tedenskimi ali mesečnimi prihranki vsaj deloma preskrbi za deževne dni in za vsak slučaj krize, ki je tako zvesta spremljevalka delavca in njegove družine. Ti prihranki v obliki vlog pri stavbinskih in posojilnih društvih so investirani v posojilih na posestva in sicer na prvo knjižbo, kar nudi članom popolno varnost za njih vloge. Poleg tega se vloženi denar obrestuje po tako visoki meri, kot pri nobeni banki ali drugem denarnem zavodu in v tem obstoji ogromna vrednost stavbinskih in posojilnih društev, za delavce in sploh za ljudi, ki imajo male dohodke.

Senator Deneen in kongresnik Longworth sta se zelo pohvalno izrazila o delovanju stavbinskih in posojilnih društev, kakor tudi o njih koristih za splošno ljudstvo, kakor tudi državo. Naglašala sta, da sta tudi člana stavbinskih in posojilnih društev, in vsled tega vesta ceniti delo in koristi teh gospodarskih ustanov za splošni blagor delavnega ljudstva. Priporočala sta večje zanimanje za te ekonomske institucije, ki so delavcu neobhodno potrebne za izboljšanje svojega položaja, kakor tudi za eksistenco svojih potomcev.

Rojakom-delavcem priporočam, da si ustanove taka društva povsod kjer jih še nimajo in kjer je prilika za to ugodna ter ako so pogoji za utrditev, da bodo iz njih postale močne gospodarske enote, ki bodo v korist vam in vašim potomcem.

Naše Jugoslovansko in stavbinsko društvo je imelo 30. septembra t. l. 355 delničarjev z 6803 delnicami in $314,363.87 premoženja. Poteklih ali dozorelih delnic je bilo v času obstoja tega društva 1839, in svota, ki je bila izplačana na te potekle delnice, znaša $183,900.00, kar znači, da je društvo na solidni podlagi. Naše društvo je dne 7. oktobra izdalo 36. serijo delnic, ter se priporoča in vabi naše delavstvo Slovence kakor tudi ostale Jugoslovane, da pristopite k nam v obilnem številu, kar vam bo v vašo lastno korist in napredek. Direktorij zboruje vsak petek večer ob 8. uri v dvorani S. N. P. J. na 2657—59 So. Lawndale Ave. (vhod z 27. ulice) kjer se lahko vpišete in dobite vse potrebne informacije ali pa ako se obrnete na tajnika Jugoslovanskega stavbinskega in posojilnega društva na naslov: Joseph Steblay, 2636 So. Ridgeway Ave. Chicago, Ill. Telefon: Lawndale 9562.

Pozdrav!

John Zvezich, direktor.

Homer City, Pa.

Članom in članicam društva sv. Frančiška, št. 122 JSKJ naznanjam žalostno vest, da je neusmiljena smrt pretrgala nit življenja naši članici Tereziji Domenicki. Umrla je baš na svojega godu dan, to je 15. oktobra. Pokojnica zapušča soproga in 11 otrok, katerih najstarejši je 18 let, najmlajši pa sedem dni star. Vsi so člani našega društva, razen najmlajših dveh. Naše društvo izreka sožalje ostalim, pokojnici pa naj bo lahka ameriška gruda. Pogreb se je vršil 17. oktobra iz hiše žalosti v cerkev v Coral, odtam pa na katoliško pokopališče sv. Bernarda v Indiano, Pa.

Na redni mesečni seji dne 16. oktobra je bilo sklenjeno, da se morajo vsi člani in članice udeležiti pogreba. Kdor se pogreba ne udeleži plača kazen dva dolarja v društveno blagajno; kdor se temu protivi, oziroma ne plača te globe, bo za en mesec suspendiran. Prosim torej vse člane in članice, ki se pogreba niso udeležili, da v mesecu novembru poravnajo tudi globe, da ne bo potem kakšnih sitnosti in neprilik.

Opomnim naj, da so izjeme glede kazni sledeče: Ako sta mož in žena člana društva, zadostuje da se pogreba udeleži eden; tako mož oprosti ženo, ali obratno. Izvzeti so dalje bolniki, ki so na bolniški listi. Sicer pa mora plačati vsak, ali pa bo suspendiran. — Toliko v prijazno naznanje.

Z bratskim pozdravom

Frank Farenchak, tajnik.

Gilbert, Minn.

Pozivljam člane in članice društva sv. Jožefa, št. 20, J. S. K. Jednote, da se polnoštevilno udeležijo prihodnje seje, ki se bo vršila 20. novembra. Za rešiti imamo več važnih zadev in tudi glede iniciativnega predloga društva št. 1 še nismo razpravljali in odglasovali. To je skrajni čas, da storimo, ker pozneje bo prepozno.

Nekoliko časa bomo morali vzeti tudi za pogovor glede naše društvene blagajne, ker svota, ki jo imamo zdaj, ne bo zadostovala za plačati odbornike in najemnino od dvorane. Torej prosim člane in članice, da se polnoštevilno udeležijo seje 20. novembra ob deveti uri dopoldne v navadnih prostorih.

Naznanjam tudi tistim članom, ki so bolj brezbrižni glede plačevanja asesmentov, ali ki pravijo tajniku, naj kar on založi zanje, da mi v današnjih časih ni mogoče zalagati za večje število članov. En član je bil suspendiran v septembru, pa se še do danes ni zglasil. Nekaj malega sem bil založil zanj in dotičnik ima še do 25. novembra čas ostati naš član, če se oglasi in popravi, kar dolguje. Ako se ne zglasi do omenjenega dne, bo črtan in Vessel bo še ob svoto, ki jo je zanj založil. Vsled tega vas vse obveščam, da kateri plača do 25. v mesecu, je dobro, ako pa ne plača, mora vsak sam vedeti, da se sam suspendira, kajti tako je v pravilih. Zapomnite si to, in ne krivite tajnika, če tega ali onega zadene suspendacija. Tajnik mora tudi garati za groše in je še vprašanje, če jih dobi, ko delo izgotovi. Zato vas prosim, bodite točni še teh par mesecev, saj se pokorim že dolgo z nekaterimi počasnimi plačniki asesmentov.

Člane, ki so od društvenega sedeža oddaljeni, in plačujejo svoj asesment potom pošte, prosim, da ne čakajo do 25. v mesecu, ampak pošljejo pravočasno. Priporočljivo je, da pošljejo denar naprej za tri mesece ali več, pa bo vse v lepem redu. Pošilja naj se direktno na tajnika ali blagajnika, ki bosta skrbela, da ne pride do suspendacije. Kar se tiče odgovarjanja članom, ki so na potnih listih (nekateri so že kar brez njih), moram izjaviti, da meni ni mogoče vsem ustreči in pisariti na vse kraje. Moja roka je tudi neokretna za pero in vsak tudi ve, da nisem za to plačan toliko, da bi od tega živel. Toliko v prijazno obvestilo tistim, ki enostavno želijo odgovor na vsako pismo.

Bratski pozdrav!

Louis Vesel,

tajnik društva št. 20, JSKJ.

Cleveland, O.

Komaj je minilo dobre tri mesece, kar so se clevelandska društva, spadajoča k J. S. K. Jednoti združila z namenom, da skupno nastopimo z agitacijo za novo članstvo, posebno pa da pridobimo našo mladino pod okrilje naše nepristranske Jednote.

Delo, katerega smo započeli, ni tako lahko, kakor morda eden ali drugi izven Clevelanda misli. Marsikdo misli, da v taki veliki slovenski naselbini kot je naša, se lahko pridobiva novo članstvo, toda malokdo ve, da imamo tu nad 80 društev, ki spadajo k različnim slovenskim organizacijam; poleg tega so pa še slovenska društva, ki spadajo k tujim organizacijam. Kompeticija je velika, toda z energijo, vztrajnostjo in dobro voljo se da mnogo doseči. Da je mogoče s trdim delom in vztrajnostjo mnogo doseči, imamo tu dokaze, kajti v kratkem času se nam je posrečilo ustanoviti dvoje naših angleško poslujočih društev in upam, da ne bo dolgo, ko bo ustanovljeno še tretje. V teh društvih je večinoma naša tu rojena mladina, ki smo je pridobili za J. S. K. Jednoto. In baš v mladini je naša bodočnost.

Namen skupnega delovanja društev je tudi, da se članstvo J. S. K. Jednote v Velikem Clevelandu pobližje spozna med seboj. Vsled tega so zastopniki skupnih društev sklenili prirediti veliko skupno veselico na 12. novembra, to je na Martinovo soboto zvečer v Slovenskem Domu na Holmes Ave. (Collinwood). Vabljeni ste torej, sobratje in sosestre, da gotovo posetite to veselico in pripeljete seboj tudi vaše otroke. Ne pozabite povabiti seboj tudi vaše prijatelje, da se zabavajo z nami, se izpoznajo z našim članstvom in morda nekateri tudi postanejo naši bratje in sestre. Torej ne pozabite, da bo prav prijetna zabava na Martinovo soboto v Slovenskem Domu na Holmes Ave. Pripravljalni odbor bo skrbel, da bo vsak kar najboljše postrežen. Naš nežni spol pripravlja pa še nekaj posebnega, nekaj takega, da bomo izgledali vsi, kot da se ne nahajamo na veselici, ampak na ženitovanju. Zato bi pri tej zabavi ne smelo nikogar manjkati.

Eden ali drugi izmed članov morda misli, kaj bo z dobičkom veselice, če ga bo kaj. Zastopniki skupnih društev smatrajo, da se bo ta morebitni čisti dobiček porabil za plačilo zdravniških preiskav za nove člane. Nekatera naša društva ne morejo plačati zdravniških preiskav iz svojih premajhnih blagajn, zato uspeh agitacije ni vselej tako velik kot bi lahko bil. Naš namen je torej, da bi se iz skupne blagajne plačevali stroški zdravniških preiskav za novo pristople člane vseh clevelandskih društev J. S. K. Jednote. Ob enem bi se iz te blagajne pokrili stroški, ki so v zvezi z ustanovitvijo novih društev. Na ta način bodo imela vsa naša tukajšna društva enake prilike za pridobivanje novih članov.

Bratje in sestre, bliža se konec leta, zato naj vsaki in vsaka skuša pridobiti vsaj enega člana ali članico za J. S. K. Jednoto, da bo imel ali imela prijetno zavest, da je storil ali storila svojo dolžnost napram društvu in Jednoti.

Bratski pozdrav in na veselo svidenje 12. novembra zvečer v Slovenskem Domu na Holmes Ave. v Collinwoodu!

Frank Zorich,

predsednik odbora združenih društev J. S. K. Jednote v Clevelandu, O.

Canonsburg, Pa.

Po daljšem odlašanju se zopet oglašam, ker že dolgo nisem čital nobenega dopisa iz naše naselbine v glasilu Nova Doba. Iz tega je razvidno, da vsak rajše čita kot piše. Veselih novic, žal, nimam za poročati, pač pa žalostno vest, da je nova zastava našega društva Bratska Sloga, št. 149 J. S. K. Jednote prvič vihrala v žalnem sprevodu za prvo umrlo članico našega društva, sosestro Antonijo Slanovič, ki nas je za vedno zapustila dne 14. oktobra t. l. Pogreb se je vršil dne 16. oktobra ob korporativni udeležbi našega članstva.

Druga nevesela vest je, da se je naš sobrat Ignac Tomšič, blagajnik našega društva, tako poškodoval pri delu v tovarni, da se je moral podvreči teški operaciji. Zdravi se v bolnišnici v Washingtonu, Pa. Želimo mu skorajšnega okrevanja.

Kar se tiče delavskih razmer, so, kakor povsod, tudi v tej okolici slabe. Imamo več članov, ki so prizadeti vsled premogarske stavke, ki traja že nad sedem mesecev.

Ko smo čitali poziv našega glavnega predsednika za nabiranje prispevkov v sklad za podporo štrajkujočih članov, se jih je tudi pri našem društvu par zglasilo, ako bi bilo mogoče plačati zanje asesment iz omenjenega sklada, ker že ne delajo sedem mesecev in imajo večje družine za preživljati. Ko sem to sporočil na glavni urad, mi je glavni tajnik takoj poslal ček za svoto $9 iz omenjenega sklada v pokritje dotičnih asesmentov. Torej prav lepa hvala onim, ki so prispevali v ta sklad!

Z bratskim pozdravom

Martin Žagar,

tajnik društva Bratska Sloga, št. 149, J. S. K. Jednote.

Lorain, O.

Zadnje tedne smo imeli pri nas prav lepo gorko vreme, le s kakšnim izjemnim hladnim ali deževnim dnem. Posebno nedelje se poznajo, da so gorke, vse hiti ven, precejšno zanimanje je sedaj v igranju "žogometa" (football). Parkwood Park, najbližji slovenske naselbine, je poln igralcev in gledalcev. Da je toliko več zanimanja med nami Slovenci, sta pripomogla tudi naša fanta Mr. Jos. Mramor in Leo Virant, ki sta izmed najboljših igralcev pri najboljšem teamu "Mercuries," če kateri kako bunko dobi, se še ne zmeni.

Ker so Slovenci, oziroma Slovani ljubitelji lepega petja in godbe, priredi jugoslovanski pevski zbor "Zvezda" svoj drugi koncert 13. novembra v Slovenskem Narodnem Domu, na katerega vabijo vse Slovane in njih prijatelje, da jih posetijo omenjenega dne. Pravijo, da ne bo nobenemu žal in da je vse še boljše aranžirano kot zadnjič.

Da pa ne bo predolgo za čakati za srbeče pete, misli društvo sv. Cirila in Metoda, št. 101 K. S. K. Jednote prirediti še eno veselico pred adventom dne 26. novembra v dvorani Slovenskega Narodnega Doma. Na to prireditev vabijo vse domače in njih prijatelje, posebno člane se prosi, da so vsi navzoči, da enkrat vidimo, kolika je naša moč, in se skupaj zabavamo.

Z delom gre tukaj bolj pomalem, a zato ni treba se samo peči tiščati, zakaj z malimi prispevki si včasih lahko napraviš veliko razvedrila, ki te poživi in ogreje v družbi tvojih prijateljev. Poštena zabava dosti koristi in prežene vsaj za en čas dnevne skrbi.

Tudi na svatbi Miss Mary Svet z Vincent Lauterjem je marsikateri pregnal skrbi, ker se je nahajal v veseli in veliki družbi. Ta svatba se je završila sledeče:

Ker je marsikateri vprašal:
"Pa kaj je zopet tam pri Svet,
kjer zbira se domači svet?
Al' prišel ni tja zopet zet,
da odpelje hčer jim v daljni svet?"
A ker je Mary "fajn" dekle,
obrajtal so Loraančan' jo,
zato branil' so jo močno,
da ne odpelje ženin jo.
In b'lo je tud' precej težko,
odpeljat mu nevestico.
Pripeljal jih je celi "buss"
da b' Barbertončan' b'li nam kos.
Gotovo boste vprašali:
"Kaj b'lo tam dol' je tak' svetlo
kaj b'lo tam dol' je tak' glasno,
v Domu tam Slovenskem?"
"Tam gostje so se zbiral',
ker godec jim je sviral,
v družbi ženina, neveste, prijatelji jim zvesti!
To srčno vsi želeli smo,
ko 'krancelj' dol' jemali smo,
da b'lo bi jima tak' lepo
ter se ljubila bi zvesto."

Pozdrav vsem!

V. Kumse.

Universal, Pa.

V naši slovenski naselbini je kar nekako tiho, četudi bi včasi kateri lahko kaj poročal v liste. Tu imamo tovarno za cement, ki še precej stalno obratuje, toda ni v nji zaposljenih dosti Slovencev. Več je Srbov, Hrvatov, Poljakov in tudi črncev se ne manjka.

Imamo tu štiri slovenske trgovine in dvoje slovenskih društev. Dalje imamo slovensko dvorano za seje in različne zabave. Ker pa društva redkokdaj prirede kakšno zabavo, smo se domenili tukajšni fantje in dekleta, da priredimo na večer 12. novembra vinsko trgatev. Sicer je nekoliko pozno, pa nič zato. Torej prav vljudno vabimo fante in dekleta, može in žene in sploh kar leze in gre iz bližnjih in daljnih naselbin, s posebnim ozirom na Universal, Center, North Bessemer, Renton in druge. Zabave bo dovolj za stare in mlade.

Veselica se bo vršila, kot omenjeno 12. novembra, pričetek ob sedmi uri zvečer. Med deveto in deseto uro se bo vršila vinska trgatev. Rojaki in rojakinje, ne zamudite te zabave, ki je prva te vrste v naselbini. Za žejne in lačne bo dobro poskrbljeno z različnimi dobrotami. Kogar veseli ples, si ga bo tudi lahko privoščil, ker nam bo igral dober orkester. Vstopnina za moške je 75 centov, za ženske 25 in za otroke 15 centov.

Na veselo svidenje 12. novembra vabi Odbor Slovenskih Fantov in Deklet.

(Poslal: John Cisar).

Joliet, Ill.

Zabavni večer, katerega priredi društvo sv. Petra in Pavla, št. 66 J.S.K. Jednote na 22. novembra, obeta biti res nekaj posebnega in neobičajnega. Vsaj tako se sliši tuintam med sobrati in rojaki. Seveda, vsak (z menoj vred) bi rad dobil 20 do 25 funtov teškega purana za 25 centov, pri tem se še ves večer zabaval. Kdor ne bo dobil purana, imel bo priliko do drugih lepih nagrad, katerih je precejšno število. O, to bo še vse več kot navadna "Card Party!" Torej nikdo naj ne zamudi te zabave, katero priredi v Slovenia dvorani na 22. novembra zvečer društvo št. 66 J. S. K. Jednote.

Tem potom tudi prosim, da člani in članice poskusijo prodati kar največ vstopnic in da povabijo na veselico kar največ svojih prijateljev. Prosim nadalje, da vrnejo preostale vstopnice in oddajo denar najkasneje do 18. novembra in da se polnoštevilno udeležijo prihodnje mesečne seje 20. novembra.

Purana, ki bo imel tako veliko "besedo" na naši prireditvi, je društvu daroval državni pravdnik Hjalmar Rehn.

Bratski pozdrav!

John Živetz Jr.,

tajnik društva št. 66, JSKJ.

S pota.

Dne 2. novembra se je rojak in član J. S. K. Jednote, Frank Klun podal nič hudega sluteč in navidez popolnoma zdrav na delo v železni rudnik v Chisholmu, Minn. Okoli 11. ure dopoldne pa se je pri svojem delu naenkrat zgrudil in obležal mrtev globoko doli v rudniku, odkoder so ga pripeljali prestrašeni družini.

Pokojnik zapušča soprogo, šest hčera in dva sina; vse odraščene. Dve hčeri ste izučeni bolniški strežnici, ena se uči prava; drugi so na Chisholmu. Pokojni Klun je bil doma iz Zamostca pri Sodražici, star kakšnih 57 let. V tej deželi je bival mnogo let in je bil član društva št. 30 J. S. K. Jednote in tudi Hrvatske Bratske Zajednice. Blag mu spomin!

Matija Pogorelc.

Waukegan, Ill.

Gotovo se bo čitateljem lista Nova Doba čudno zdelo, ko bodo čitali moj skromni dopis iz naše slovenske naselbine Waukegan in North Chicago, Ill.

Dolžnost me veže, da čitatelje Nova Doba, oziroma članstvo J. S. K. Jednote širom Združenih Držav potom svojega glasila izve, da so njih člani v naši slovenski naselbini zelo aktivni pri delovanju na kulturnem in gospodarskem polju, za kar se jim mora dati vso čast in zahvalo.

Ni moj namen s tem reči, da preziramo druge, pač pa se mi zdi pravilno, da se izražam nepristransko v njih lastnem glasilu Nova Doba, za kar upam, da mi bodo čitatelji oprostili.

Ker se je že članstvo tolikokrat izkazalo velikodušno, z veliko požrtvovalnostjo pri velikih prireditvah za blagor in korist Slovenskega Narodnega Doma, se jih moram tem potom v imenu Slov. Nar. Doma najtopleje zahvaliti. Želim, da bi še v nadalje ostali tej instituciji naklonjeni; ravno tako tudi vsem drugim rojakom in rojakinjam, za kar ne delam nobene razlike.

Opozoril bi ob tej priliki, da bo v tednu Zahvalnega dne, to je 23., 24., 26. in 27. novembra t. l. veliki sejm (bazar), katerega čisti prebitek je namenjen za izplačilo dolga, katerega imamo še na stavbi, in bi radi poravnali ta dolg, ako le mogoče, ob času ko se bliža deseto leto, odkar je stavba zgrajena. Zatoraj bi prosil, da se potrudimo vsi skupaj kolikor nam je mogoče in kolikor nam pripuščajo naše finančne moči, da bi se vdeležili tega sejma (bazarja). V resnici so delavske razmere v tem času zelo neugodne, vendar bi prosil, naj rojaki in rojakinje iz naselbine obiščejo vsaj z dobro voljo ta sejm. Vstopnina $1 je za vse štiri večere nepretirana, za kar bo zabave in plesa dovolj vsaki večer. To leto bodo na sejmu tudi naši umetniki nastopali vsaki večer, tako da ne bo nobenemu žal za vstopnino.

Torej na svidenje dne 23., 24., 26. in 27. novembra! Z združenimi močmi za Slovenski Narodni Dom!

M. C. Waršek, tajnik.

Chicago, Ill.

Ker navadno vsak dopisnik začne z delavskimi razmerami, hočem tudi jaz. Tudi tukaj se delo teško dobi, torej ne svetujem nikomur za delom sem ... diti. Kljub slabim časom ... vendar tudi pri nas pogosto ... vršijo veselice. Baš zdaj se ... pravljajo vsa tri chicaška ... štva JSKJ, namreč Zvon, ... slovan in Zvezda, na veselice ... se bo vršila 14. januarja ... Ta veselica se bo vršila za ... dinski oddelek in bo treba ... prihodnjih sejah o tem ukre... ti. (Poziv za sejo je izpa... ker je pismo došlo v uredni... prepozno. Op. urednika).

S sestrskim pozdravom

Frances Laurich,

predsednica dr. Zvezde ... št. 170 J...

S ...

V Milwaukee, Wis. je po ... gotrajni bolezni umrl v ta... šni bolnišnici rojak Anton ... ce, star 38 let, doma iz Po... kve, Stari trg pri Ložu. V ... riki je bival več let, in ... največ v Chisholmu, Minn. ... Milwaukee je odšel pred ... in pol za delom, toda tam ... srečala rešiteljica, ki ga ... šila trpljenja. Pokojnik ... šča eno sestro v Ely, Minn., ... go v Chisholmu, Minn., ... domovini pa mater. Naj mu ... lahka ameriška gruda!

Matija Po...

Chisholm, ...

ZAHVALA. — Dne 30. ... bra je bila v Chisholmu vr... jena igra "Stari grehi," in ... v korist blagajni ženskega ... štva Danica, št. 150 ... Hvala igralcem, ki so obč... pokazali svojo izurjenost, ... suflerju Mr. Klančniku in ... cu Mr. Špenkotu, ki se je ... zal mojstra v šminkanju in ... kiranju. Posebej pa še ... tukajšnemu trgovcu s ... štvom, Mr. Anton Mahne... je posodil fino pohištvo za ... in potem prepustil svojo ... no za ples in drugo zaba... igri. Igra se je namreč ... v šolski dvorani. Hvala ... Mr. Fr. Lavriču za njegov ... tipni in navdušeni govor ... K. Jednoto. Končno se ... številnim posetnikom zah... je za obisk — ODBOR.

(Poslal: Matt Po...

RAZPRAVE O INICIA...

Canonsburg, ...

Na zadnji redni seji ... Bratska Sloga, št. 149 J. ... Jednote smo razmotrivali ... ciativnem predlogu društ... 1 v Ely, Minn. Naše ... je podpiralo predlog, da ... vencija vrši v rojstnem ... Jednote, ter ob enem pr... tridesetletnica njenega ... ka.

To iz razloga, ker ima ... Jednota v državi Minnesot... li 25 društev. Ako ra... na 25 društev okoli 35 ... tov in štiri glavne urad... to skoro tretjina kon... zastopnikov, ki ne bodo ... vili Jednoti nikakih vozn... škov, oziroma bodo ti ... stroški le malenkostni. ... nikom iz Montane, Idaho, ... gon in Washington bo ... Minnesoto kot v Indiano ... stopnikom iz Nebraske in ... terih drugih zapadnih dr... pot približno enako ... Minnesoto ali Indiano. ... šem mnenju bi konvenci... se preseli, ne stala tolik... kot nekateri navajajo. ... boljše bi bilo, da bi nam ... glavni tajnik dal v tej ... nekaj pojasnil. In če ... cija stane nekaj več, saj ... to najbrže bogato popla... reklamo v državi Min... kjer je veliko našega življa...

Drugi razlog, ki govori ... da bi se konvencija vrši... liju je to, da se polletna ... zija, katere se mora ... glavni predsednik in glav... zorniki, vrši lahko par dn... konvencijo na Ely, s čem... se zanje prihranili vozn... ški; bili bi le enkratni, ... dvakratni.

Z bratskim pozdravom

Martin Ž...

tajnik društva Bratska ... št. 149, J. S. K. J...

(Dalje na 5. strani)

DOPISI.

(Nadaljevanje iz 4. strani)

Cokedale, Colo.

Tukajšno društvo sv. Jurija, št. 118, J. S. K. Jednote je sklenilo, da ne odobrava predloga glede premestitve konvencije prihodnje leto. Po našem mnenju naj ostane, kakor je bilo sklenjeno na zadnji konvenciji. Naše društvo se je odzvalo prošnji, ki smo jo prejeli iz Pennsylvanije od V. Kremenovicha in smo odobrili in poslali iz blagajne $15 (petnajst dolarjev) v pomoč stavkajočim delavcem omenjene države.

Pozivljam vse člane društva št. 118 J. S. K. Jednote, da se prihodnje seje gotovo udeležijo. Kdor ne pride, plača en dolar v društveno blagajno.

S pozdravom

Joseph Frlan,
tajnik društva št. 118 J.S.K.J.

Cleveland, O.

What is going on in Cleveland again? There will be a very important day on November 12th for the members of J. S. K. J. On November 12th there will be a great holiday for the members of J. S. K. J. in Cleveland and vicinity. But what is going on anyway? I think there are very few of 1,200 adult members of our organization, who do know what is going to happen. Well, let's go! On November 12th the Federated Lodges of J. S. K. J. will give their first dance of this kind in Slovenian Home on Holmes Ave. And what else we will have at above mentioned dance? There will be some specialty, which at present must remain a secret. But the luckiest, who will be present, will win a special baked cake. I am sure, I told you too much already.

Will all the members come to our dance? Absolutely, and why not? We have to meet each other sometime, and why shouldn't we do it on November 12th in Slovenian Home? All in favor? And if not, why? This will be the first real chance we ever had, and that's why we all be there on this date.

I hope that the members of our english speaking Lodges will be 100% present and that the other Lodges will not stay behind. I am sure writing this few words, that all the members will attend the dance. What the admission will be? It will be nearly free, only 35 cents per person. And what we will do with the money, which will be left over our expenses? This money will be used for a very good purpose, namely for expenses of medical examination for the new members and to cover all the other expenses, which come with our federated action.

So, we'll meet on November 12th at Slovenian Home!

For the Committee of Federated Lodges of J. S. K. J. in Cleveland:

Frank Kačar, Secretary.

JESENSKI MOTIV.

Pozdravljen, oj pozdravljen
jesenski hladni čas!
Sicer je burja v svatih —
a že pri prvih vratih
naš svetec jaše v vas.

Pol plašča prek ramena,
pol ga je daroval:
Zrejte se, kristjani,
le glejte ga postrani —
za vas žari bokal!

In pod pazduho nosi
svetnik pečeno gos.
Hej, kogar glad preganja,
za mizo naj ne sanja —
pobrigaj se za kos!

Pa le tam zunaj svira
naj burja, ko da post
Ozelenel je vejo!
Mi tu gasimo žejo
Sv. Martin je naš gost.

(Stano Kosovel).

VRTNARSKI NASVETI

Malokomu je znano, da je možno mnoge enoletne cvetlice posejati že v pozni jeseni, mesto pomladi. Nekatere enoletne cvetlice se mnogo lepše in hitrejše razvijajo, če so bile posejane v jeseni na prosto, mesto da bi jih vzgojili pomladi pod okni in potem na prosto posadili. To velja posebno za sladki grah (sweet pea), ageratum, zajčke (antirrhinum), kalendule, kosmos, kitajske klinčke (dianthus), californijski mak (escholtzia californica), navadni vrtni mak, enoletni ostrožnik (larkspur), sladko dišeči vrtni tobak (nicotiana affinis), petunije, sanvitalije, plamenke (phlox), mačehe (pansies) in več drugih.

Najprimernejše je posejati take cvetlice na prisojne grede, ko začne padati prva slana, tako, da se ni bati, da bi seme vzklilo že v jeseni, ampak da ostane speče do pomladi. Zgodaj spomladi, ko še ni mogoče zemlje obdelovati, napravilo bo v jeseni posejano seme korenince, in ko bo vreme dovolj gorko, da bodo mlade rastlinice vzklile, bodo mnogo čvrstejše od onih, ki so bile vzgojene v gorkih gredah in posajene na prosto. Jarke, v katere v jeseni posejemo sladki grah, moramo čez zimo pokriti s slamo, listjem ali suhim gnojem. Jesenska setev je najbolj v skladu z delovanjem narave; saj vidimo v naravi, da pri večini rastlin odpade seme v jeseni, ostane speče do spomladi v zemlji ali pod listjem in požene spomladi. Narava pa je najboljša vrtnarica. Kjer se je bati, da bi v jeseni posejano seme uničile miši, je dobro grede pokriti z vejicami brinja, cipres, smrečja ali drugega igličevja.

Predno začne zemlja zmrzovati, izkopljimo in spravimo pod streho gomolje kan in dalij ali georgin. Ko so se gomolji osušili, spravimo jih v hladnem in suhem prostoru, kjer pa ne sme zmrzovati.

JOLIETSKE VESTI

Kam se ljudje neki tako pripravljajo za 22. novembra? Nedvomno na "Card Party," katero priredi društvo št. 66, J. S. K. Jednote v Slovenia dvorani. Ej,. da bi imel srečo na strani tisti večer, si želi eden ali drugi, kajti javna tajnost je, da si bodo "tasrečni" med seboj razdelili velikega purana, ki tehta 20 do 25 funtov in 30 drugih lepih nagrad. Puran, ki ga je daroval prijatelj društva, baje že teško čaka srečnega lastnika. In veste kaj še? Vsi tisti, ki so zaposljeni pri Phoenix Horseshoe Co., bodo baje prinesli tisti večer vsak po eno konjsko podkev v žepu, za "good luck," seveda. Torej le vsi na veselico društva sv. Petra in Pavla, št. 66 J. S. K. Jednote v torek večer 22. novembra, to je dva dni pred Zahvalnih dnem!

—

Naš rojak in sobrat Frank Skul ml. je otvoril novo in moderno čistilnico oblek na 1015 N. Chicago St., to je zraven delavnice našega kamnoseka S. Šetina. Mr. Skul ml., ki je iz dobro znane Skulove družine, bivajoč zadnja leta na Vine St., je precej aktiven na dramatičnem polju. Okrog pet let je bil v službi pri zdaj že pokojnem R. Požeku, pozneje pa pri Stoltz Cleaners & Pressing.

—

Društvu št. 66 J. S. K. Jednote je podaril res potrebno pisalno mizo občeznani jolietski pijonir Mr. Anton Nemanich st., oče Antona Nemanicha ml., člana omenjenega društva.

—

Lep dom si je kupil na 609 Broadway St., naš rojak in sobrat Anton Šraj ml., bivši večletni zapisnikar društva št. 66 J. S. K. Jednote. Mr. Šraj je hišo popravil in olepšal, ker je mojster v zidarskem in mizarskem poslu. Naj bi bila v novem domu sreča stalna prebivalka!

Z delom gre v Jolietu nekako podobno kot drugod, to je bolj slabo. V večini tovarn delajo po štiri do pet dni na teden; ponekod samo tri dni ali pa nič. Federated Match Co. je zaprla vrata za en teden; lahko pa se te počitnice raztegnejo na dva ali tri tedne. Ruberoid Co. je nedavno odslovila 85 mož za nedoločen čas. General R. Brick Yards in nekaj drugih tovarn je storilo podobno. Tukajšnih pet tovarn za izdelovanje stenskega papirja in koledarjev še najboljše obratuje. Tako je, vidite!

—

V nedeljo 20. novembra bo zadnja seja pred zabavnim večerom ali Card Party, katero priredi društvo št. 66 J. S. K. Jednote v torek 22. novembra. Ta seja bo precej važna, ker se bomo morali marsikaj pogovoriti o veselici in o drugih važnih zadevah, ki pridejo na dnevni red. Tajnik upa, da bo seja polnoštevilno obiskana.

—

Nad 600 oseb se vsak dan vozi iz Jolieta v Chicago na delo. Med tema dvema mestoma vozi dnevno nad 70 potniških vlakov.

—

V novi jolietski jetnišnici se že 16 mesecev nahaja črnec William Jones, ki je bil obsojen od desetih let do življenskega zapora radi ropa. V vseh teh šestnajstih mesecih ni še z nikomur spregovoril niti besede. Uboga vse, kar se mu ukaže, toda govoriti ne mara z nikomur. Neki jetniški uradnik je izjavil, da je Jones najbrže slaboumen in da ga bodo morda premestili v norišnico za kaznjence v Chester.

SLOVENSKA PISMA

(Josip Fr. Knaflič:)

Zelo nerad zapustil Slovenec to lepo svojo zemljico, in vendar je toliko Slovencev zunaj po svetu, toliko jih gre vsako leto ven, od katerih se večina več ne vrne, večina tam zunaj pa tudi narod no izgubi.

To je sila. Trda, bridka sila je, ki požene našega človeka ven v tujino. Domovina nam je pretesna, nima kruha za vso svojo deco.

Po celem svetu smo Slovenci raztreseni. Kranjca in Pemca najdeš povsod, pravi pregovor; in to bo potrdil vsak, ki je kaj bil po svetu. Jaz sem to bogve kolikokrat doživel; naletel sem na rojaka v krajih, položajih in okolnostih, kjer bi tega ne bil nikoli pričakoval; dasi bi me moralo že dejstvo, da sem jaz tja zašel, dovolj uveriti, da Slovenca najdeš povsod. In kolikokrat sem prišel v dotiko z ljudmi, ki so se potem pri bližnjem poznanstvu razodeli kot Slovence ali pa vsaj slovenske krvi.

Ogromno mora biti število Slovencev raztresenih po svetu; ogromno v primeri, kakor smo majhen narod. Spominjam se, da se je pred dolgimi leti nekdo v nekem slovenskem časopisu že zanimal za to vprašanje, nabral tudi nekaj statistike in izračunal, da mora izid biti Slovencev zunaj po svetu najmanj toliko, kolikor nas je tu doma. Jaz bi temu verjel, saj mi je človek, ki je obhodil ves svet, celo zatrdil da jih je še veliko več.

O, to vam je bil zanimiv in redek ptič! In tega bo že kakih petnajst let, ko so se križala najina pota. Sprehajal sem se lepega majniškega večera po Ilidži pri Sarajevu, ko mi je prestregel pot širokopleč zagorel dedec, po videzu potepuh, mi ostro pogledal v obraz, pisnil skoz zobe in me potrkal s palico po prsih: "Hoj, prijatelj, Vi ste pa Slovenec!" In se je zasmejal in mi prožil roko.

Seveda je bilo to zelo interesantno in seveda sem ga vprašal, kako je to uganil. Pa je dejal, da prepozna vsakega Slovenca že od daleč; Slovenec da ima v obrazu, kretnjah in vsem vedenju nekaj, kar ga razlikuje od drugih ljudi. Da pa moraš imeti za to "oko." On da ima tako oko; v sto slučajih da se bo komaj enkrat zmotil.

Kar tako mu tega nisem verjel in sem ga imel na sumu, da je za mojo osebo moral kje zvedeti. Ampak že par minut pozneje sem imel priliko na lastne oči se prepričati o njegovi umetnosti identificiranja Slovencev. Ko sva namreč stopala proti bližnji kafani, da se kaj več pomeniva, je tam po železniškem tiru prihajal delavec, s krampom in lopato čez ramo, in obstal z radovednim pogledom na naju. Bil je mlad, okrogloličen fant, imel je svetle oči in kapo malo postrani. Moj deseti brat se je ozrl vanj in že je stal z enim korakom pred njim, nakar se je odigralo isto, kot prej z menoj: "Haj, brate, ti si pa Slovenec!"

"Jok, brate," je bil odgovor. "Jaz sem katolik, Hrvat, Bosanec."

"Je pa tvoj oče."

"Moj oče je Hercegovec."

"Je pa majka Slovenka."

"Majka, bogme, ona je tam iz Kranjskega."

"No, vidiš, prijatelj, da je Slovenka."

Fant se je zasmejal: "Jest, tam govorijo malo drugače kot mi. Majka pravi pri vsaki stvari: Lej ga spaka."

Deseti brat je fanta veselo objel in ga vprašal nato za majkino ime in njen dom. Vse to si je zapisal v velik, debel notes, fantu pa naročil: "Povej majki, da jo pozdravlja rojak in da jo bo kmalu obiskal."

To sem gledal in strmel! Kdo je bil ta čudni človek? Nič se mi ni hotel razodeti in čez dva dni je izginil bogve kam, niti zbogom mi ni rekel. Ostal pa je v neizbrisnem spominu. Kakšen interesanten človek in svoje vrste ženij! In kar mi je pripovedoval, to je bil slovenski roman vseh slovenskih romanov.

Pripovedoval mi je, da roma po svetu okoli že petindvajset let in išče izgubljene Slovence, ki za nje ne ve domovina, oni pa za domovino ne. Pet pripomočkov da ima, s katerimi najde vsakogar, tako mi je pravil: slovenski jezik kot pozdravilo, lesen molek s svetinjico z Brezja kot priporočilo, rdeč pipec kot potrdilo, drenovo gorjačo kot mazilo, in še ta zlate bukve kot poslovilo. "Ta zlate bukve," te je bil njegov zavaljani debel notes, kamor je zapisoval ime in bivališče vsake take srečno najdene in za domovino otete slovenske ovčice.

Pravil mi je, da pozdravilno metodo, kakor sem je bil deležen tudi jaz, uporablja samo tam, kjer je popolnoma siguren; kjer stvar ni sigurna, tam je tudi postopek bolj kompliciran. Na primer pri kakšnem Francozarju: Bon jour, Monsieur, Bog daj zdravje, prijatelj, connaisse-vous un Monsieur, nomme kranjski Janez . . . Če to ne užge, potem ni nič.

Včasi pomaga tudi naš imenitni primojduš in je to sploh beseda, tako me je zagotovil, s katero Slovenec po svetu povsod skozi pride. Nekoč bi bil tam v Champs Elysees pri Parizu kmalu prišel pod avto. Komaj da se je še izognil in se je pri tem od strahu prav krepko pridušil. Nakar je tista elegantna dama v avtu zavpila: "Jezus Marija!", skočila ven in k njemu, zaploskala z ročicami kot otrok: "Kranjski stric, jej, kranjski stric!" in vzela "strica" kar s seboj in ga pogostila in vsega na novo oblekla. In mu dala tudi denarja za domov, nakar se je popeljal naravnost v Afriko.

V nekem prenočišču v Carigradu ga je iz spanja izdrezal sosed: "Hej, fante, kaj se pa še v sanjah pridušaš? Rajši izmoli kak očenaš." Bil je človek izpod Limbarske gore, ki je po Turčiji brusil nože in škarje popravljal ure in marele.

Bilo je tam v Teheranu — je pravil, — ko je malo legel v senčnat gaj in si za kratek čas zapel: Na Gorenjskem je fletno . . In se je izza visokega zidu naenkrat pomolila glava pod širokim belim slamnikom: "Alo, prijatelj, le noter, da bo še bolj fletno!" Bil je pristen Krakovčan, ki je služil pri nekem perzijskem velikašu za vrtnarja in imel za ženo prav luštkano Perzijanko. Ta ga kar ni hotel več pustiti od sebe, ampak "stricu" se je pač silno mudilo malo ven v svet. . . "Vzel pa sem mu prisego na tale žegnani molek in na tole v Savi krščeno gorjačo, da bo svojo ženo in deco učil slovensko, če ne, mu jih namažem, kadar se spet zglasim."

In je bilo to v San Franciscu v Kaliforniji, ko je tako sedel pred neko pivnico in si s pipcem rezal kruh. Pa je pristopil k njemu gospod, visok, lep človek, a sila resen v obraz. Pa je vzel pipec v roke, ga nežno otipal, kot bi ga hotel pobožati, in okoli ust mu je nekaj zatrepetalo. A ni rekel nič, ampak položil z naglo kretnjo pipec spet na mizo, zraven desetdolarski bankovec in se izgubil med množico, preden ga je mogel stric zgrabiti za suknjič. "Ta mi je ušel in tega mi je najbolj žal. Ampak gotovo prideva enkrat še kje skupaj. Takrat mi ne uide več."

"Včasi pa" — je pravil — "more pomagati tudi drenovka. Tako sem tistemu fantiču, ki se je potepal tam po Kairu kot "vodnik za tujce" in se mi lagal, da je Italijan, moral dve tri pošteno primazati, da se je priznal za Slovenca, doma iz Trsta, od poštenih slovenskih staršev. Potem me je tudi vse ubogal in je kmalu dobil lepo službo pri neki agenturi." —

In pustil me je ta prezanimivi moj gost pogledati tudi v svoje zlate bukve. Strme sem obračal list za listom: na stotine imen in naslovov, ne: na tisoče in tisoče in tisoče. Sami Slovenci! Cel geografski leksikon se je razgrinjal pred menoj, cela zemeljska obla se je sukala pred mojimi očmi. Povsod, na vsaki točki je čepel kak Slovenec. Čudovito! Tako majhen narodič, pa se je tako razlezel po vsem svetu.

In ko sem tako prebiral ta lepo in skrbno spisani imenik neznanih bratov in sester v tujini, mi je hodila po glavi misel, ko bi se vse to povezalo z eno močno duševno vezjo in združilo v eno narodno občestvo; ko bi se v Ljubljani postavilo ognjišče, ki bi grelo sleherno slovensko srce, še tako oddaljeno . . . Da bi vse enako, tistega bombažnega farmerja tam v Texasu kakor tisto guvernanto v Kalkuti, tistega hotelirja v Valparaisu kakor tistega šoferja na Kubi, tisto služkinjo v Amsterdamu kakor tisto soprogo veletrgovca v Smirni, — vedno nekaj priklepalo in spominjalo na domovino; da bi vsak Slovenec na tujem občutil domovino res kot dobro mater, ki vedno z ljubeznijo misli nanj kot na svojega otroka in skrbi, kje da je in kako se mu godi. . . In se potem tudi nobeden ne bo izgubil.

Povedal sem to misel tudi stricu-romarju. Pa me je stresel za rame in se zasmejal: "Saj ravno za to pa hodim okoli in delam!" In je udaril s pestjo po knjigi: "Tole je prvi slovenski kolonijalni kataster. Kadar bo imela Slovenija svojega zunanjega ministra — je pomežiknil (v tistih časih še se je moglo o takih stvareh samo pomežikovati) — pa mu celi ta operat prinesem, — do takrat ga bom menda že dovršil (je pomežiknil) — da bo imel lažje delo. Potrebno konzularno osobje si bo tudi lahko kar tu izbral, da mu ga ne bo treba šele iskati. . .

Od takrat sem veliko premišljeval o tem problemu in danes pravim: Zdaj imamo svojo državo in svoje ministre. Ampak takih stvari ne more in ne utegne narediti noben državni minister. Take stvari mora narod sam v roke vzeti. Zato pravim: tukaj treba narodne organizacije, ki —

No, pa o tem se lahko pri drugi priliki kaj več pomenimo. Morda se povrne med tem tudi stric-romar s svojimi zlatimi bukvami, pa nam bo on povedal, kako bi se to najbolje naredilo.

Jaz pravim za enkrat samo to: Naše najboljše sile so raztresene po svetu. Zberimo in združimo jih, pa boste videli, kako veliko, močan in bogat narod bo naenkrat zrastel iz Slovencev!

(Po "Jutru").

IZ NAŠIH KRAJEV ONSTRAN MORJA

(Nadaljevanje iz 1. strani)

pis: "Primite tatu, ki v tej pisarni krade! Zmanjkale stvari!" Informirali smo se in zvedeli, da je bil g. okrajni ekonom radi pogostih tatvin v svoji sobi prisiljen obesiti nad vrata omenjeni napis.

—

S sodelovanjem zagrebškega društva za tujski promet se o Veliki noči prihodnjega leta priredi večji propagandni obisk angleški zdravnikov in novinarjev v Jugoslaviji. Angleški gostje si bodo pri tej priliki ogledali najlepše jugoslovanske kraje. Angleži pridejo preko Slovenije v Zagreb ter obiščejo jugoslovansko primorje in dalmatinsko rivijero. V projektu je tudi obisk Črne gore.

—

Predsednik Zetske oblastne skupščine, Radović, je nedavno posetil ministra za socialno politiko v zadevi prehrane Črne gore. Minister je izjavil, da bo iz kredita v znesku 10 milijonov znaten znesek porabil za nabavo hrane gladujočemu črnogorskemu prebivalstvu. Radović je ministru pojasnil, da Črna gora tudi nima vode. Cetinje, da je že deset dni brez vode, ki se mora dovažati šest ur daleč iz Reke Crnojevićev. Prišli smo tako daleč — je izjavil Radović — da je v Črni gori alkohol cenejši kakor voda.

—

V nedeljo zvečer 15. oktobra je v Radovici 18-letni Stanko Bajuk do smrti zabodel v srce Josipa Petriča, bivšega župana v Radovici, smrtno nevarno pa ranil njegovega sina Josipa, ki je baje že tudi umrl na prevozu v bolnico usmiljenih bratov v Kandiji pri Novem mestu.

Vas Radovica je oddaljena od Metlike poldrugo uro hoda. Okolica je v kulturnem pogledu precej zaostala. Pretepi med fanti so na dnevnem redu. Tudi v nedeljo zvečer so domači fantje pohajkovali in razgrajali po vasi. Okoli 22. so naleteli na 44-letnega posestnika Josipa Petriča, bivšega župana v Radovici, ko se je vračal iz Gradca domov. Fantje in Petrič so se sestali 50 korakov od Petričeve hiše. Petrič je opozoril fante, naj ne kale nočnega miru ter je, da podkrepi svojo zahtevo, zamahnil s palico in pogodil tri fante po glavi. Vnel se je splošen pretep, med katerim je pritekel očetu na pomoč njegov 18-letni sin Jože. Kmalu je padel kot žrtev spopada Josip Petrič, zadet z nožem v srce. Smrt je mahoma nastopila. Tudi sin je obležal v mlaki krvi. Dobil je tri smrtno nevarne rane in je, kakor poročano, umrl na prevozu v kandijsko bolnico.

Morilec, 18-letni Stanko Bajuk, posestnikov sin v Radovici, je takoj po krvavem dogodku zbežal, a so ga še isto noč aretirali domači orožniki. Pri zaslišanju je priznal, da je zaklal očeta Petriča in njegovega sina Josipa. Pravi pa, da je izvršil oba uboja v silobranu. Petrič je pred spopadom zahteval od njega, da poljubi njegovo palico. Ob enem s Stankom Bajukom so bili aretirani še štirje mladeniči, njegovi vrstniki, ki so bili udeleženi pri pretepu. Vsi so v starosti okrog 20 let.

Jugoslovanska Kat. Jednota, ki je dobra za vas, je dobra tudi za vaše prijatelje.

Jaroslav Hašek:

Dobri vojak Švejk med svetovno vojno.

(Življenje in Svet).

(Nadaljevanje)

A maršal Radecki je sanjavo zrl raz svoj spomenik za odhajajočim dobrim vojakom Švejkom in njegovim rekrutskim šopkom v gumnici, ko je krevsal na starih berglah, medtem ko je neki resen gospod razlagal ljudstvu po ulici, da peljejo "deserterja."

Dobri vojak Švejk je prišel v garnizijo, kjer so ga kot zaznamovanca primerno sprejeli. Nadaljujemo tam, kjer se opisuje Švejkov prihod v garnizijsko pisarno.

Povsem naravno se nam zdi, da je štabni profos Slavik premeril Švejka od glave do peta s strogim, nemo očitajočim pogledom, češ: Tudi ti si na slabem glasu, da so te poslali med nas. Ej, le počakaj, fantiček, ti bomo že primerno olajšali bivanje med nami, kakor vsem, ki so nam prišli v pest. Še boš spoznal, da naše roke niso tako mehke kot damske."

Da bi bil podprl tehtovit učinek svojega pogleda, je pomolil Švejku pod nos mišičasto, tolsto pest, rekoč:

"Na, povohaj jo, tepec!"

Švejk jo je povohal in rekel:

"S to pa ne bi rad zobal črešenj; dehti po grobovih."

Mirna in odločna Švejkova beseda je štabnemu profosu ugajala.

"He," je dejal in suval Švejka s pestjo v trebuh, "stoj vendar ravno. Kaj pa imaš v žepu? Če so cigarete, jih ostavi, ako pa imaš kaj denarja, ga kar izroči meni v shrambo, da ti ga ne ukradejo. Kaj, ali nimaš več? Zares ne? Nikar ne laži, zakaj laž se kaznuje."

"Kam naj ga damo?", je vprašal narednik Repa.

"V šestnajstko," je odločil štabni profos, "med one v spodnjih hlačah. Ali ne vidite, da je gospod stotnik Linhard napisal: 'Streng behueten, beobachten!' Ja, ja, z grdimi grdo postopamo. Če pa se jame kdo upirati, ga koj posadimo v 'ajel' in mu dodobra navijemo rebra, potlej pa ga pustimo ondi ležati, dokler ne pogine. Taka je naša pravica. Kako smo že naredili s tistim-le mesarjem, Repa?"

"I no, ta bik nas je stal truda," je odgovoril podremano narednik Repa, "tak hrust je bil, da mu ne najdeš para. Več kot pet minut sem cepetal po njem, preden so mu jela pokati rebra in se je kri vlila iz ust. Še deset dni po tistem je živel. Strahovit ober!"

"Ali si slišal, tepec, kako postopamo z nezadovoljneži," je nadaljeval profos Slavik svojo pedagoško razlago, "ali pa če nam skuša kdo uteči. To ti je toliko kot samomor, ki ga tudi kaznujemo. In da te ne bi vrag zmotil, tele zabito, da bi se pritoževal, kadar pride inšpekcija. Ko pridejo gospodje in vprašajo: 'Ali imate kako pritožbo?' se postavi 'haptak,' salutiraj in se tako-le odreži, ti smrdun: 'Pokorno javljam, da je nimam, sem popolnoma zadovoljen!" — Kako boš rekel, nesnaga, ponovi no!"

"Pokorno javljam, da je nimam, da sem popolnoma zadovoljen," je ponovil Švejk s tako

(Dalje na 6. strani)

Velike povodnji na vzhodu.

Pretečeni teden so silne povodnji povzročile veliko razdejanje v državah Vermont, Massachusetts, Connecticut in New Hampshire. Človeških žrtev se računi dozdaj nad 125, materijalna škoda pa je še nepreračunljiva; vsekakor bo znašala številne milijone dolarjev. Nekatera manjša mesta so skoro popolnoma odrezana od ostalega sveta. Za prebivalstvo teh mest prinašajo zdravila in nekatere druge nujne potrebščine v vojaških aeroplanih.

OTOK ZAKLADOV

Angleško spisal R. L. STEVENSON
Poslovenil J. M.

PRVI DEL
Stari morski razbojnik.
PRVO POGLAVJE
Stari mornar pri "Admiralu Benbow-u."

Ker so me naprosili mirovni sodniki Trelawney, dr. Livesey in ostali gospodje, da napišem vse podrobnosti glede "Otoka zakladov" od začetka do konca ter ne zamolčim ničesar razen lege otoka, in to edino radi tega, ker se tamkaj še vedno nahaja neizkopani zaklad, poprimem za pero v letu Gospodovem 17.... in se vrnem v one čase, ko je imel moj oče gostilno pri "Admiralu Benbow-u" in ko se je nastanil rujavi stari mornar z zaceljeno rano od sablje pod našo streho.

Spominjam se ga, kakor da bi bilo včeraj, kako je s težavo dospel do vrat gostilnice in so pripeljali njegov mornarski kovčeg takoj za njim na samokolnici; bil je visok, krepak, neokreten in kostanjastorujav možak; njegova smolnata kita je padala preko ramen obnošene modre suknje; njegove roke so bile razpokane in brazgotinaste, s črnimi, zalomljenimi nohti in zaceljena rana od sablje preko enega lica je bila umazane modrikasto bele barve. Spominjam se ga, kako se je oziral po zalivu naokoli, žvižgal sam sebi in zapel nato s svojim visokim, starim in nezanesljivim glasom ono staro mornarsko pesem, ki jo je pel tolikokrat pozneje: "Petnajst mož na mrtvega moža zaboja — Ju-hu-hu, in steklenica ruma!"

Nato je potrkal na vrata s svojim krepelcem, ki ga je nosil s seboj, in ko je prišel moj oče, je s surovim glasom naročil kozarec ruma. Ko so mu ga prinesli, ga je pil počasi kot strokovnjak, ki polagoma pokuša, se venomer oziral okoli sebe ter gledal proti klečevju in gori proti naši napisni tabli.

"Prijazen zaliv to," je spregovoril navsezadnje, "in lepo ležeča krčma. Mnogo družbe, tovariš?"

Moj oče mu je odgovoril: "Ne, zelo malo gostov."

"Dobro torej," je dejal, "to je pravi prostor zame. Vi semkaj!" je zaklical možu, ki je vozil samokolnico, "sem gor prinesite moj kovček. Tukaj ostanem nekoliko časa," je nadaljeval. "Preprost človek sem; rum in slanina z jajci, to je vse kar potrebujem in oni prostor tam, da opazujem ladje. Kako me imenujte? Imenujte me kapitan. O, vidim, česa želite — evo jih," in vrgel je tri ali štiri zlate po tleh. "Sporočite mi, kadar to potrošim," je rekel in gledal strogo kakor kak poveljnik.

In v resnici, naj je bila njegova obleka slaba in njegovo govorjenje surovo, njegova zunanjost ni kazala, da bi bil preprost mornar, temveč se je zdelo, da je moral biti podčastnik ali celo kapitan, ki je vajen, da ga ubogajo, sicer udari. Mož s samokolnico nam je povedal, da je dan poprej stopil iz poštnega voza pri "Kralju Jurju," da je popraševal, katere gostilne se nahajajo ob obrežju, in ko je čul o dobrem glasu naše, mislim, jo je izbral pred drugimi za svoje bivališče. In to je bilo vse, kar smo mogli zvedeti o našem gostu.

Navadno je bil zelo molčeč. Cel dan je hodil ali ob zalivu ali po klečevju, z medenim daljnogledom v roki; cel večer je presedal v kotu sobe blizu ognja in pil zelo močen rum z vodo. Večinoma ni hotel govoriti, če ga je kdo nagovoril; samo ozrl se je naglo in ostro kvišku ter puhnil meglen rog dima skozi nos; mi sami pa, in k nam zahajajoči ljudje, smo se ga kmalu privadili in pustili pri miru. Vsak dan je povpraševal, vrnivši se s svojega sprehoda, če so šli mornarji mimo po cesti. V začetku smo mislili, da je pomanjkanje njemu enake družbe krivo, da tako povpražuje po njih, polagoma smo pa spoznali, da se jim je hotel le izogniti. Kadar se je kak mornar oglasil pri "Admiralu Benbow-u" — kar se je včasih zgodilo, ako je bil namenjen po obrežni cesti v Bristol — si ga je vedno ogledal skoz zastrta vrata, predno je stopil v sobo; in če se je eden ali ali drugi nahajal v sobi, je molčal kot miš. Meni vse to ni bila nikakoršna skrivnost, kajti bil sem v enem oziru deležen njegovih brig. Nekega dne me je bil namreč vzel na stran ter mi obljubil srebrno petico prvega dne vsakega meseca, če bom dobro pazil na nekega "mornarja z eno nogo," ter mu nemudoma sporočil, kakor hitro bi se pokazal. Ko pa je prišel prvi dan meseca in sem se obrnil nanj glede svojega plačila, je pogosto samo puhal v me skozi nos ter me hotel predreti s svojimi ostrimi pogledi; toda preden je minul teden dni, si je celo stvar premislil, mi prinesel petico ter ponovil svoje naročilo, da naj dobro pazim na "mornarja z eno nogo."

Kako me je strašila ta oseba v mojih sanjah, mi skoro ni treba praviti. V viharnih nočeh, ko je veter stresal vse štiri vogale hiše in je morje šumelo, in bobnelo ob zalivu in skalovju, sem jo gledal v tisočerih oblikah in s tisočerimi peklenskimi obrazi. Sedaj ji je bila noga odrezana v kolenu, sedaj v kolku, sedaj je bila pošastna podoba bitja, ki je imelo samo eno nogo in sicer sredi telesa! Videl sem ga skakati in tekati in me zasledovati čez drn in strn: to so bile moje najhujše sanje. Pravzaprav sem s temi strašnimi prikaznimi kaj drago plačal svojo mesečno petico.

Pa četudi so me tako strašile misli na mornarja z eno nogo, sem se veliko manj bal kapitana kakor kdorkoli, ki ga je poznal. Bile so noči, ko je spil nekoliko več ruma z vodo, nego ga more glava prenesti; tedaj je včasih sedel in pel svoje brezbožne pesmi, stare, divje mornarske pesmi in se ni brigal za nikogar; včasih pa je naročil pijačo za vse navzoče in prisilil celo trepetajočo družbo, da je poslušala njegove zgodbe ali v zboru spremljala njegovo petje. Pogosto sem čul, kako se je tresla hiša od "Ju-hu-hu-hu, in steklenica ruma!" ko so pomagali v smrtnem strahu na vse svoje grlo, kakor da bi šlo za življenje, prekričujoč drug drugega, da bi se izognili vsaki opazki. Ob takih napadih je bil namreč najbolj nasilen družabnik, kar si ga le moreš misliti; udaril je včasih ob mizo in zaukazal mir, včasih pa je planil kvišku razljučen vsled tega, ker ga nihče ni ničesar vprašal in je iz tega sklepal, da družba ni sledila njegovi povesti. Tudi ni nikomur dovolil zapustiti gostilne, dokler ga ni vsled preobile pijače premagal zaspanec in je opotekajoč se odšel spat.

(Dalje prihodnjič)

DOBRI VOJAK ŠVEJK

(Nadaljevanje iz 5. strani)

milim izrazom na obrazu, da se je štabni profos zmotil in videl v tem iskrenost in poštenost.

"Torej se sleci do spodnjih hlač in pojdi v šestnajstko," mu je velel prijazno, brez običajnega dodatka tepec, smrdun ali nesnaga.

V šestnajstki se je sestal Švejk z dvajset možmi, ki so bili vsi zgolj v spodnjih hlačah. Sem le so dajali one, ki so imeli v listinah opazko: "Streng behueten, beobachten!" Nanje so posebno skrbno pazili, da ne bi kdo pobegnil.

Ko bi bile spodnje hlače čiste in če ne bi bilo na oknih mreže, bi človek mislil, da je vstopil v perilnico kakega kopališča.

Narednik Repa je izročil Švejka "cimrkomandantu," kosmatemu fantu v razgaljeni srajci. Le-ta je zabeležil Švejkovo ime na kos papirja, ki je visel na steni in dejal:

"Jutri imamo gledališče. Pojdemo, v kapelo k pridigi. Mi spodnjehlačniki stojimo tik pod prižnico. Boš videl, kako veselo bo ondi!"

Kakor v vseh ječah in kaznilnicah, je bila kapela tudi v garniziji na moč priljubljena. Kajpa, ni šlo za to, da naj bi prisilno obiskovanje kapele zbliževala grešnike z Bogom in navajalo jetnike k nravnosti. O tem ni bilo besede.

Služba božja s pridigo je človeka iztrgala iz garnizijske enoličnosti in puščobe. Ni šlo za to, da si bližje Bogu, marveč za to, da utegneš najti med potjo na hodnikih ali na dvorišču kos cigarete in ogorek smotke. Misel na Boga je docela izrinil majhen košček, ki je brezupno plaval v pljuvalniku ali se valjal kje v prahu. Ta majhen, vonjav predmet je zmagal nad Bogom in duševnim zveličanjem.

Potem pa tista-le pridiga, zabavna in razvedrilna beseda vojnega kurata Otta Katza. Kurat je bil prikupljiv mož. O njegovih pridigah je šel glas, da so nenavadno zanimive in kratkočasne, če prideš iz garnizijske puščobe prerojen. Umel je na moč prijetno pripovedovati o neskončnem božjem usmiljenju in bodriti izprijene jetnike in može, ki so izgubili dober glas. Umel je izborno psovati i izpred oltarja i s prižnice. Čudovit je bil njegov "ite missa est," sploh je opravljal službo božjo na vrlo originalen način, izpuščajoč cele dele sveze maše in izmišljajoč si, zlasti kadar je bil dobre volje, nove molitve in novo sveto mašo, okratka svoj obred, kakor ga še ni bilo.

In potlej tisto njegovo glumaštvo, če se je spotaknil in padel s kelihom, z monstranco ali z mašno knjigo, glasno dolžeč ministranta iz kazenske stotnije, da mu je namenoma podtaknil nogo; nič se ni obotavljal, da mu ne bi takoj pred zakramentom zagotovil "ajnel" in "španglov."

Vojni kurat Otto, najboljši vojaški duhovnik, je bil žid po rodu.

Študiral je na trgovski akademiji in služil kot enoleten pristovoljec. V šoli se je tako dobro naučil meničnega prava in barantanja z menicami, da je v enem letu spravil na kant trgovsko tvrdko Katz in tovariši. Bankrot je bil toli posrečen in temeljit, da je stari Katz po dozdevni poravnavi s svojimi upniki brez njihove vednosti pobegnil v severno Ameriko, medtem, ko je njegov trgovski sodrug popihal v Argentino.

Ko je tedaj mladi Otto Katz razdelil tvrdko Katz in drug v severno in južno Ameriko — reči moramo, da ni imel pri tej delitvi osebnega dobička — je obtičal v položaju človeka, ki ne more nič več podedovati in ki ne ve, kam bi položil glavo. Edini izhod je bil, da se da reaktivirati v cesarski vojski.

Katza so slovesno krstili v emavrijskem samostanu. V krstilnico ga je pomočil sam pater Alban. Pogled na ta prizor je bil čudovit in izreden; navzoč je bil neki pobožni major iz polka, pri katerem je Katz služil, dalje je prisostvovala stara devica iz plemeniškega zavoda na Hradčanih in še neki zastopnik konzistorija, ki je nastopil kot boter.

(Dalje prihodnjič.)

Imam na zalogi že nad 14 let

LUBASOVE HARMONIKE

vseh vrst in modelov, nemške, kranjske in chromatične; tri in štirivrstne, dvakrat, trikrat in štirikrat uglašene.

Imam na zalogi tudi kovčeke, glasove, nove gotove mehove in druge posamezne dele. Cene harmonikam sem znatno znižal.

Pišite po cenik na:
ALOIS SKULJ
323 Epsilon Pl., Brooklyn,NY.
Edini zastopnik in založnik LUBASOVIH HARMONIK v Združenih Državah

GLAS NARODA

NAJSTAREJŠI NEODVISNI SLOVENSKI DNEVNIK V AMERIKI.

Je najbolj razširjen slovenski list v Ameriki; donaša vsakdanje sverovne novosti, najboljša izvirna poročila iz stare domovine; mnogo šale in prevode romanov najboljših pisateljev.

Pošljite $1.00
in pričeli ga bomo pošiljati.
Vsa pisma naslovite na:
GLAS NARODA
82 Cortlandt St., New York, N. Y.

ANTON ZBAŠNIK
Slovenski Javni Notar
4905 Butler Street, Pittsburgh, Pa.

Izdeluje pooblastila, kupne pogodbe, pobotnice vsake vrste, oporoke in vse druge v notarski posel spadajoče dokumente, bodisi za Ameriko ali stari kraj. Pišite ali pridite osebno.

Najnovejši pralni stroj
-WOODROW-

Pralni stroj "WOODROW" pere že deset let in je še vedno v dobrem stanju. To se lahko dokaže tukaj na Ely.

Najhitrejše, najvarnejše pranje na svetu.

Dvakrat hitreje deluje voda kakor pri navadnih pralnih strojih! Čistejše perilo in manj časa — samo skozi delovanje vode! Nobenih premikajočih delov v čebru, a vendar gre milnica skozi perilo valovito in peneče, kakor pravi Niagara.
Lahko perete mali kos perila v mali količini vode, z istim uspehom, kakor večjo množino. Nič ni na temu, koliko naložite perila v Woodrow, ne bo škodovalo mehanizmu, pa tudi ne perilu.
Ni potreba ničesar mazati — nobene skrbi ni treba imeti. Jekleno kolesje, in ves vrteči se mehanizem oskrbuje zanesljivi sistem za mazanje. Nobene sitnosti, da se ohrani stroj snažen.

Proti gotovini ali na lahke obroke.

JOSEPH MANTEL
trgovina z železnino in pohištvom.
ELY, MINNESOTA.

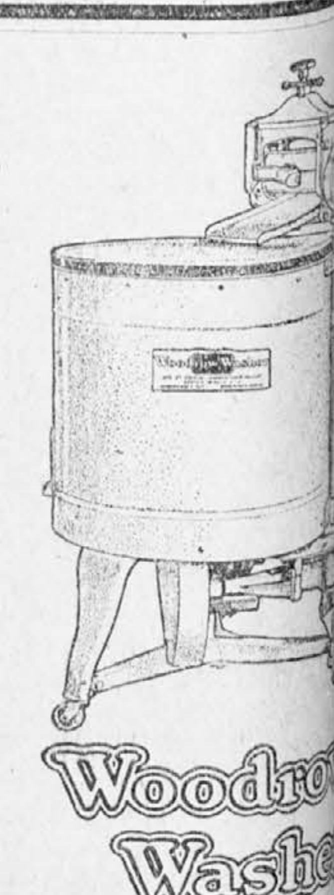

Lepe tiskovine

za vaša društva, za trgovce, posameznike, za vsakovrstne prireditve dobite vselej

po nizkih cenah

v prvi slovenski unijski tiskarni v Zjed. državah, kjer dobite ob vsakem času zanesljivo in

točno postrežbo

Se priporočam društvom, rojakom, trgovcem za vse prilike. Prevzamemo največja kot najmanjša dela.

Ameriška Domovina
6117 St. Clair Ave.
CLEVELAND, O.

Čistimo, barvamo, popravljamo
NEW YORK
Dry
CLEANING
I. SMUK, poslovodja
6220 ST. CLAIR AVE.
Pennsylvania 2063.
Pridemo iskat in pripeljemo na dom!

Za božične praznike
Skupno potovanje

v stari kraj za božič priredi naša banka 10. DECEMBRA na najmodernejšem in najhitrejšem francoskem parniku ILE DE FRANCE. Potnike tega potovanja bo spremljal prav do Ljubljane naš dolgoletni in izkušeni g. Avgust Kolander, ki bo skrbel za vse mogoče udobnosti na celi poti.

Nudi se torej vsakemu rojaku najugodnejša prilika. Prijavite se čim prej in nam pišite po nadaljna pojasnila.

POŠILJANJE DENARJA

Oni rojaki, ki ne bodo šli v stari kraj, se bodo spomnili svojcev v starem kraju za božič z denarnim darom, kakor je to stara amerikanska navada. Pošiljatelji denarja naj ne pozabijo, da naša banka zanesljivo in hitro izplačuje denarne pošiljke v starem kraju potom lastnih zvez.

DALJE NE POZABITE

1. da mi prodajamo šifkarte tudi za vse druge linije in parnike, in da lahko odpotujete "skozi nas," katerikoli teden hočete,
2 da naša banka sprejema denarne vloge na bančne knjižice ter jih obrestuje po 4%,
3. da dobavljamo denar iz starega kraja,
4. da posredujemo pri dobavi oseb iz starega kraja ter izdelujemo tozadevne listine,
5. da izdeljujemo pooblastila izjave, prošnje in druge notarske listine.

SLOVENSKA BANKA
ZAKRAJSEK & CESARK
455 W. 42ND STREET
NEW YORK, N. Y.

Naznanilo in Vabilo
NA
PLESNO VESELICO
SKUPNIH DRUŠTEV J. S. K. JEDNOTE
V CLEVELANDU IN OKOLICI

Skupna društva J. S. K. Jednote priredijo
veliko plesno veselico
NA
"Martinovo soboto"
ZVEČER V SLOVENSKEM DOMU
NA HOLMES AVE.

Za postrežbo prve vrste bodo skrbele kuharice in ostali odbor.
Vse člane in članice, kakor tudi ostale Slovane vljudno vabi na to veselico

ODBOR

MOŽKE in ženske krasne najnovejše ure, prstane, diamante, verižice in vso drugo zlatnino. Dalje prave glasne Victor gramofone, cena $17.50 do $1,000; prave slovenske Victor plošče in slovenske in v vseh drugih jezikih PIANO ROLE; zastave in regalije za društva. Pišite po brezplačni cenik, kar želite na vašega sobrata:

IVAN PAJK
24 Main St., Conemaugh, Pennsylvania.

5000 knjig za 5000 slovenskih družin.

ANGLEŠKO-SLOVENSKO BERILO
ENGLISH-SLOVENE READER
SESTAVIL DR. F. J. KERN.

Knjiga vsebuje začetne nauke o izgovorjavi angleških besed; vaje za učenje angleščine; berila in članke, pesmi ter kratek angleško-slovensko in slovensko-angleški slovar (4,000 besed).

NAD 50 SLIK

Knjiga je pripravna za učenje angleščine in slovenščine.

Kupite jo svojim otrokom.

Cena $3.00 s poštnino. Naroča se pri "Ameriški Domovini," 6117 St. Clair Ave. ali pri Dr. F. J. Kern, 6233 St. Clair Ave., Cleveland, Ohio.

POZOR! KADILCI! POZOR!

Imamo pravi inportirani Turški, Grški in Balkanski TOBAK za cigarete in vse druge k temu potrebne stvari po jako nizkih cenah.
Cene funtu "F. O. B. Pittsburgh" so sledeče:
Št. 1. $2.50, št. 2. $1.80, št. 3. $1.40, št. 4. $1.00, in to je brez poštnine.
Tudi izdelujemo cigarete, po naročilu z zaželjenimi monogrami.
Za več pojasnila se obrnite na:
EASTERN CIGARETTE and TOBACCO CO.
504 Wylie Ave. Pittsburgh, Pa.

ELCO THEATER - ELY, MINNESOTA
DOBRODELNA PREDSTAVA

V sliki "HARD BOILED HAGGERTY" nastopijo Milton Sills in Mollie O'Day (Sestra Sally O'Neil).

POD AVSPICIJO KLUBA KATOLIŠKIH ŽENA V ELY
Vsi dobrodošli!

Največja in najstarejša slovenska zlatarska trgovina v Ameriki.
Zlatarske predmete vseh vrst, gramofone, piane in radio vseh cen in izdelkov dobite pri nas.

FRANK ČERNE
6033 St. Clair Ave. in 930 E. 79th St., Cleveland, O.

Za Božič in Novo leto

boste Vi tukaj najbolje postreženi, Vaši v domovini pa pravočasno razveseljeni, ako se obrnete za denarna nakazila bodisi v dinarjih, lirah ali dolarjih na zavod, ki ima za to najboljše zveze in kojega mnogoletno poslovanje je priznano širom Amerike.

FRANK SAKSER STATE BANK
82 Cortlandt Street, New York, N. Y.

RUDOLF PERDAN
SLOVENSKI JAVNI NOTAR

Naznanja rojakom te okolice, da izvršuje vse v notarsko stroko spadajoče posle.

933 E. 185th St. Cleveland, Ohio.